

ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΩΝ Ο «ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011 - ΤΕΥΧΟΣ 176οv

ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΩΝ Ο «ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ»

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011 | ΤΕΥΧΟΣ 176ον

ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΩΝ Ο «ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ»

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ 2589

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ

ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ 5, 23100 ΣΠΑΡΤΗ

Τηλ. 27310 26580

Fax 27310 26581

www.immspartis.gr

email: info@immspartis.gr

imm-spar@otenet.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ

κ.κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

ΑΡΧΙΜ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΟΣΜΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ: 0,60€

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:

ΧΡΙΣΤΙΝΑ-ΑΝΝΑ Α. ΧΙΩΤΗ

Τριακοσίων 48, Σπάρτη

τηλ. 27310 81253

info@lakonikos.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Χριστός επί γῆς, ὑψώθητε» 75

Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας καί Σπάρτης κ. Εύσταθίου

Κλήση στη μαθητεία 77

Σεβ. Μητροπολίτου Αύλωνος κ. Χριστοδούλου

Θέματα Λατρείας

Ἡ τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας στήν ζωή τῶν ἀρχαίων

χριστιανῶν 80

Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀνδρούσης κ. Θεοκτίστου

Οἱ Πατέρες στόν σύγχρονο κόσμο

Ἡ πραγματική ἐλευθερία 81

Αρχιμ. Ἐφραίμ Μιλτιάδου, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίων

Τεσσαράκοντα Μαρτύρων Σπάρτης

Προσεγγίσεις καί προβληματισμοί

Γιά τήν ἄδικη ἐξορία τῆς ἐλπίδας 82

Αρχιμ. Πορφυρίου Κονίδη, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίων

Αναργύρων Πάρνωνος

Νεανικοί Ἀγκυροβολισμοί

Σέ ἀναζήτηση δι-ἐξόδου 84

Νικολάου Ζαχαράκη, Ὑποψηφίου Διδάκτορος Πανεπιστημίου

Ἰωαννίνων

Τήν διακονίαν σου πληροφόρησον

Ἴδρυμα Περιθάψεως Χρονίως Πασχόντων

«Οἱ Ἅγιοι Παντελεήμων» 86

Ἀπό τή ζωή τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας

Γεγονότα - Σχόλια 88

Χρονικά Ἱερᾶς Μητροπόλεως 91

«Χριστός επί γῆς, ὑψώθητε»

Τὴν ἀνεπανάληπτη γιορτὴ τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου γιορτάζει ὅλη ἡ χριστιανικὴ οἰκουμένη.

Ὁ εὐσεβὴς λαὸς μας μὲ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ εὐλάβειας πρὸς τὸν Ἐνανθρωπήσαντα Κύριό μας κατακλύζει τοὺς ὀλοφώτεινους Ναοὺς μας καὶ ἀκούει μὲ ἐνδιαφέρον τοὺς ἀνεπανάληπτους ὕμνους τῶν ἐμπνευσμένων ὑμνογράφων καὶ μάλιστα τὸ «*ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει*» ἢ τὸ «*Δεῦτε ἴδωμεν πιστοὶ ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός*».

Καὶ οἱ πιὸ ἀδιάφοροι αὐτὴ τὴν ἡμέρα δροσιζοῦν τὴ διψασμένη ψυχὴ τους, ἀφήνοντας γιὰ λίγο τὴ σκέψη τους νὰ ἀγκαλιάσει ἢ ἔστω νὰ προσεγγίσει τὸ «*ξένον καὶ παράδοξον Μυστήριον*», ποῦ χώρισε τὴν ἱστορία ὅλου τοῦ κόσμου σὲ δύο περιόδους.

Θὰ εἶναι κρίμα νὰ μὴν ἔχει συνέπεια στὴ ζωὴ μας αὐτὸ τὸ γεγονός, αὐτὴ ἡ ἀνάμνηση, αὐτὴ ἡ πανορθόδοξη μεγάλη γιορτὴ.

Ὁ σύγχρονος ἀτομισμὸς καὶ τὸ προσωπικὸ τοῦ καθενὸς συμφέρον ἔχουν ψυχράνει τὴν ἀγάπη τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἄλλο.

Προφητικὰ ἡ Ἁγία Γραφὴ προλέγει καὶ περιγράφει, ἀλλὰ καὶ ἐρμηνεύει ὅτι «*διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγῆσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν*».

Ἡ ἀνομία, ἡ παράβαση καὶ περιφρόνηση τοῦ Θεοῦ νόμου, ἡ χωρὶς ἠθικοῦς φραγμοὺς ζωὴ τῶν πολλῶν δημιουργοῦν μιὰ παγερὴ ψυχικὴ διάθεση στὴ ζωὴ τους.

Σ' αὐτὴ τὴν κρίσιμη ἐποχὴ ἡ ἀναφορά μας στὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ στὴ γῆ κρατᾶει τὴν ἰσορροπία μας, θερμαίνει τὴν καρδιά μας καὶ μᾶς κάνει πιὸ ἀνθρώπινους, μᾶς τροφοδοτεῖ τὰ αἰσθήματα τῆς φιλαλληλίας καὶ τῆς συμπάθειας πρὸς τὸν συνάνθρωπό μας.

Ἡ σκέψη, ὅτι Ἐκεῖνος ὁ τέλειος Θεὸς ἦλθε στὸν ἀτελεῖ, ἀδύνατο καὶ εὐκόλα παρασυρόμενο ἄνθρωπο, μᾶς ἐπιβάλλει τὴν ἀνάγκη νὰ πιέσουμε τὸν ἑαυτὸ μας καὶ νὰ ἀγαπήσουμε καὶ ἐμεῖς τὸν συνάνθρωπό μας καὶ μάλιστα τὴ στιγμὴ ποῦ εἶναι συναμαρτωλὸς, ποῦ μᾶς μοιάζει στὶς ἀδυναμίες καὶ στὰ σφάλματα.

Ἐνα ἄλλο μῆνυμα ποῦ μᾶς δίδει ἡ σημερινὴ γιορτὴ εἶναι ἡ χωρὶς ἀμφιβολία βεβαιότητα, ὅτι γιὰ ἕνα ἔργο σοβαρὸ καὶ μάλιστα αὐτὸ ποῦ ἔχει σχέση μὲ τὴν ἀπαλλαγὴ τοῦ ἄλλου ἀπὸ τίς κακές συνήθειές του καὶ τὴν ἀλλαγὴ τῆς ἄτακτης ζωῆς του εἶναι ἀνάγκη τὸ πλησίασμα νὰ γίνῃ μὲ ταπείνωση.

Ἐάν δέν ἔχει ὁ λόγος σου καὶ ἡ συμπεριφορὰ σου ὀλοφάνερη τὴν ταπείνωσή σου, δέ σέ ἀκούει ὁ ἄλλος, οὔτε σέ ἀποδέχεται καὶ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ μὲ περιφρόνηση ἀπὸ κοντὰ σου.

Ἄν δέ σταθεῖς κοντὰ του, προσφωνώντας τον μὲ τὴ γλυκιὰ λέξη «*ἀδελφέ μου*», ἂν δέν τοῦ δείξεις τὴν κατανόησή σου γιὰ τίς πτώσεις του καὶ τίς ἀδυναμίες του, ἂν δέν εἶσαι ἐπιεικὴς στὰ σφάλματά του, δέ σέ ἀποδέχεται.

Ὁ Κύριός μας φόρεσε τὴ σάρκα μας. Πῆρε τὴ μορφή μας. Ἄφησε τὴν οὐράνια δόξα του, γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ εἰπεῖ «*δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς*». Κανένας δέ θὰ τὸν πλησίαζε καὶ θὰ ἔμενε ὁ ἐρχομὸς του στὴ γῆ ἀνωφελής, ἐάν δέ γινόταν «*τοῖς πᾶσι τὰ πάντα*», ὅπως μᾶς λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ μὲ τὰ λόγια του αὐτὰ σηματοδοτεῖ τὴν πορεία μας καὶ φωτίζει τὰ βήματά μας.

Αδελφοί μου,
 Ἐπ' οὐδενί πρέπει νά προσπεράσουμε ἀπρόσεκτα ἢ τό χειρότερο ἀδιάφορα τόν Γεννηθέντα Κύριό μας.

Σήμερα περισσότερο ἀπό ἄλλη φορά ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό τήν παρουσία Του.
 Ὅργιζόμαστε, γιατί ἡ Δ.Ε.Η. θά σβήσει τό φῶς, ὅταν χρωστάμε καί δέν ἔχουμε νά πληρώσουμε, καί ἐπαναστατοῦμε, κάνοντας διαμαρτυρίες καί καλῶς πράττουμε, ὅμως γιατί ἀδιαφοροῦμε καί νωχελικά ἀντιμετωπίζουμε ἐκεῖνον πού σβήνει «τό Φῶς τοῦ Χριστοῦ» μέσα στό σχολεῖο καί μέσα στήν κοινωνία;

*Σ' αὐτή τήν κρίσιμη
 ἐποχή ἡ ἀναφορά μας
 στόν ἐρχομό τοῦ
 Χριστοῦ στή γῆ κρα-
 τάει τήν ἰσορροπία
 μας, θερμαίνει τήν
 καρδιά μας καί μᾶς
 κάνει πιό
 ἀνθρώπινους, μᾶς
 τροφοδοτεῖ τά
 αἰσθήματα τῆς φι-
 λαλληλίας καί τῆς
 συμπάθειας πρὸς τόν
 συνάνθρωπό μας.*

Διψᾶμε γιά τήν ἀλήθεια καί κατηγοροῦμε ἐκείνους πού μᾶς λένουν ψέματα. Γιατί, ὅμως, δέν πᾶμε κοντά σέ Ἐκεῖνον πού εἶναι ἡ ἀλήθεια καί μᾶς ἀναπαύει μέ τή στοργική ἀγάπη Του καί τόν στηρικτικό λόγο Του καί μᾶς μαθαίνει νά λέμε τήν ἀλήθεια, ἔστω καί ἂν εἶναι πικρή ἢ ἔστω καί ἂν αὐτή μᾶς στοιχίζει μέ περιπέτειες μέσα στή ζωή μας;

Διαμαρτύρονται μερικοί γιά σπίτι πού δέν ἔχουν, γιατί, ὅμως, τήν Ἐκκλησία, ἡ ὁποία εἶναι πνευματική στέγη καί διαφυλάσσει τούς ἀνθρώπους στή δύσκολη στιγμή τῆς ζωῆς τους, τήν ἔχουν στήσει στά ἔξι μέτρα καί τή λιθοβολοῦν; Καί ἤδη ἔπαθαν μερικοί αὐτό πού συνέβη μέ ἕναν συνάνθρωπό μας ὁ ὁποῖος γκρέμισε τό σπίτι του στήν ἐποχή τοῦ Καλοκαιριοῦ, γιατί μπορούσε νά κοιμηθεῖ ἐλεύθερος στήν ὑπαιθρο, καί, ὅταν ἦλθε ὁ χειμῶνας, τότε κατάλαβε τό μοιραῖο λάθος του, ἀλλά ἦταν ἀργά γιά νά τό διορθώσει.

Ἀδελφοί μου,
 Στήν ἐποχή μας πού προσφέρει ἀπολαύσεις ἀλλά καί πολύ πόνο,
 Πού προσφέρει ἐλπίδα, ἀλλά καί ἀπελπισία,
 Πού παρέχει ἀνέσεις καί δημιουργεῖ ἄγχος,
 Πού ζοῦμε σέ πολυάνθρωπες κοινωνίες, ἀλλά μᾶς βασανίζει ἡ μοναξιά,

Πού χαιρόμαστε τήν πρόοδο τῆς ἐπιστήμης καί ταυτόχρονα πικραινόμαστε ἀπό τήν ἠθική κατάρπτωση,
 Πού δοκιμάζουμε ἐνθουσιασμό καί μᾶς σημαδεύει ἡ ἀπαισιοδοξία,
 Πού καμαρώνουμε γιά τή δημιουργία καί μᾶς πικραίνει ἡ καταστροφή,
 Σ' αὐτή τήν ἐποχή γεννιέται ὁ Χριστός μας.

«Θεός ἐπί γῆς ὑψώθητε» σαλπίζει μελωδικότατα ἡ Ἐκκλησία μας καί καλεῖ ὅλους μας γιά μία καινούργια ζωή μέ μέτρο, μέ σύνεση, μέ ἠθικούς φραγμούς, μέ τή σωτήρια μετάνοια, πού ἀποκαθιστᾶ τίς σχέσεις μας μέ τόν συνάνθρωπο καί τόν Γεννηθέντα Θεάνθρωπο.

Ἐπικαλοῦμαι γιά ὅλους τή Χάρη Του, τήν Εὐλογία Του καί τή Δύναμή Του, γιατί μιά τέτοια ζωή καί ψυχική ἀναγέννηση δέν μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ χωρίς Ἐκεῖνου τή θαυματουργική ἐπέμβαση.

Κλήση στή μαθητεία

Σεβ. Μητροπολίτου Αὐλώνας κ. Χριστοδούλου

«καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγράων. 11 καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ» (Λκ 5,10-11)

Δηλαδή, «καὶ εἶπε ὁ Ἰησοῦς στὸν Σίμωνα», «μὴ φοβάσαι ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θά πιάνης ἀνθρώπους». Καὶ ὅταν ἔφεραν τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηράν, τὰ ἄφησαν ὅλα καὶ τὸν ἀκολούθησαν».

Ἡ σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἀναφέρεται στὴν κλήση τῶν τεσσάρων πρώτων Μαθητῶν: τοῦ Πέτρου, τοῦ Ἀνδρέα, τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωάννου ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ στὴν ὄχθη τῆς λίμνης Γεννησαρέτ μετὰ τὸν ἀποκεφαλισμό τοῦ τιμίου Προδρόμου, πού ἦταν καὶ ὁ πρῶτος τους δάσκαλος. Καὶ οἱ πρῶτοι τέσσερις Μαθητές, «ὅταν ἔφεραν τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηράν, τὰ ἄφησαν ὅλα καὶ τὸν ἀκολούθησαν» ὑπογραμμίζει ὁ ἱερός εὐαγγελιστής.

Τι σημαίνει ἀκολουθεῖ τὸν Ἰησοῦ Χριστό; Κλήση εἶναι τὸ κάλεσμα πού ἀπήυθνε ὁ Ἰησοῦς Χριστός² στοὺς τέσσερις ἀλιεῖς τῆς λίμνης Γεννησαρέτ καὶ τοὺς «μεταμόρφωσε» σέ Μαθητές Του. Ἡ πρώτη συνάντησή τους μέ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, πού ἦταν μιά προσωπικὴ

γνωριμία, ἔγινε ἐνῶ ζοῦσε ἀκόμη ὁ βαπτιστὴς Ἰωάννης καὶ τὴν περιγράφει μόνον ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης³. Τῆς δεύτερης καὶ ὀριστικῆς κλήσεως προηγήθηκε, σύμφωνα μέ τὴ σημερινὴ περικοπὴ, διδασκαλία πρὸς τὸ λαὸ ἀπὸ τὸ πλοῖο τοῦ Πέτρου καὶ τὸ «σημεῖο» τῆς θαυμαστῆς ἀλιείας. Μέ τὸ θαῦμα αὐτὸ «ἀλιεύθηκαν» καὶ τὸν ἀκολούθησαν ὀριστικά οἱ τέσσερις πρῶτοι Μαθητές. Πίσω ὅμως ἀπὸ τὸ κάλεσμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θά πρέπει ὁ καθένας μας νά δεῖ τὸν Θεὸ Πατέρα, πού «δίνει»⁴ στὸν Υἱό⁵ τούς Μαθητές Του.

Οἱ τέσσερις πρῶτοι Μαθητές ἦσαν ἀλιεῖς στοὺς ἐπάγγελμα. Αὐτὸ σημαίνει πὺς ὁ Κύριος δέν ἐνδιαφέρθηκε οἱ Μαθητές Του νά εἶναι ἄνθρωποι μέ ὑψηλὴς διανοητικὴς ἢ ἄλλες σπάνιες ικανότητες. «Ἀλλὰ ὅσους ὁ κόσμος θεωρεῖ μωρούς, ἐκείνους διάλεξε ὁ Θεὸς γιὰ νά ντροπιάσει τελικὰ τοὺς σοφοὺς· κι ὅσους ὁ κόσμος θεωρεῖ ἀνίσχυρους, ἐκείνους διάλεξε ὁ Θεὸς γιὰ νά ντροπιάσει τελικὰ τοὺς

κατὰ κόσμον ἰσχυροὺς»⁶ ὑπογραμμίζει ὁ Ἄπ. Παῦλος.

Κλήση στὴν Κ. Διαθήκη εἶναι τὸ κάλεσμα σέ μαθητεία. Γιὰ νά γίνει λοιπὸν κάποιος Μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δέν χρειάζεται σοφία ἢ ἄλλα ἀνθρώπινα κριτήρια. Ἡ σχέση πού ἐνώνει τὸν Μαθητὴ μέ τὸν Διδάσκαλο δέν εἶναι ἐγκεφαλικῆς φύσεως, ἀλλὰ καρδιακῆς ὑπακοῆς καὶ ἀφοσιώσεως. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός καλεῖ στοὺς ἀποστολικὸ ἀξίωμα καὶ οἱ Μαθητές ἀκολουθοῦν «πρόθυμοι νά υπηρετήσουν τὰ πνευματικὰ συμφέροντα καὶ ὄχι τὰ ἐπίγεια καὶ ἐφήμερα τοιαῦτα»⁷. Αὐτὸ σημαίνει πὺς οἱ Μαθητές, ἔχουν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸν Διδάσκαλό τους, εἶναι ἀφοσιωμένοι σέ Ἐκεῖνον. Χωρὶς ἀφοσίωση ἢ μαθητεία κοντὰ στὸν Ἰησοῦ Χριστό δέν ὠφελεῖ. Καὶ αὐτὸ τὸ διαπιστώνουμε στὴν περίπτωση τοῦ προδότη Ἰούδα. «Μέ τὴν προδοσίαν του συντελέσθηκε ἡ πρώτη σοβαρὴ διάσπαση τῆς πνευματικῆς ἐνότητος τῶν Μαθητῶν του Κυρίου»⁸.

Οἱ Μαθητές, ὅταν

ἀκολούθησαν τόν Κύριο, ὄχι μόνο διέγραψαν, ἀπό τήν καινούργια τους ζωή τό παρελθόν, ἀλλά καί προσάρμοσαν τή ζωή καί τή συμπεριφορά τους πρός τό θέλημα τοῦ Διδασκάλου τους⁹. Αὐτό θά πεῖ, ὁ Μαθητής κοντά στόν Ἰησοῦ Χριστό δέν συνδέεται μέ μιά διδασκαλία, ὅσο οὐράνια καί πνευματική καί ἄν εἶναι, ἀλλά συνδέεται μέ ἕνα πρόσωπο. Κι αὐτό τό πρόσωπο εἶναι στό ἐξῆς γιά τούς Μαθητές κάτι περισσότερο ἀπό πατέρα ἢ μητέρα¹ ἢ τούς λοιπούς οἰκείου¹.

Ποιά εἶναι ἡ ἀποστολή τῶν Μαθητῶν; Γιά τούς Μαθητές Του ὁ Θεάνθρωπος ὑπῆρξε ὁ Διδάσκαλος. Τούς παρέλαβε ἀλιεῖς, τούς κατάρτισε καί τούς ἔκανε «ἀλιεῖς ἀνθρώπων». Ἡ ἀποστολή τους καί ὁ προορισμός τους δέν μπορούσε νά ἦταν διαφορετικός ἀπό τοῦ Διδασκάλου τους. Ἔπρεπε νά σηκώσουν καί ἐκεῖνοι τόν σταυρό Του, νά πιοῦν τό ποτήρι τοῦ Πάθους Του καί νά βαπτισθοῦν μέ τό βάπτισμα τῶν παθημάτων πού Ἐκεῖνος θά βαπτίζοταν¹. Τέλος, στή βασιλεία Του «θά καθίσουν πάνω σέ θρόνους καί θά κρίνουν τίς δώδεκα φυλές τοῦ Ἰσραήλ»¹.

Τό χωράφι τῆς ψυχῆς τῶν Μαθητῶν ἦταν γόνιμο. Δέχθηκε τόν θεῖο σπόρο καί ἀπέδωσε καλό καί πλούσιο καρπό. Ἔτσι μεταφράζει ὁ

ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος τήν ἀφοσίωσή τους στόν Ἰησοῦ Χριστό, τήν πίστη καί τήν ὑπακοή τους σ' Ἐκεῖνον. Τή χωρίς καμμιᾶ ἀπολύτως ἀναβολή συμπόρευσέ τους¹.

Μετά τήν κλήση οἱ Μαθητές γιά μιά τριετία καταρτίσθηκαν πνευματικά ποικιλοτρόπως ἀπό τόν Διδασκάλο τους, ἔτσι ὥστε μετά τή Σταύρωση καί τήν Ἀνάστασή Του, τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ὁ Παράκλητος νά βρεῖ ἔτοιμους ἀνθρώπους, νά σκηνώσει μέσα τους ὡς φῶς καί δύναμη ἀπό τόν οὐρανό καί νά τούς ἐξακοντίσει στά πέρατα τῆς γῆς. Ἔτσι τό κήρυγμά τους δέν ἦταν ἀφηρημένες διδασκαλίες ἢ ἰδεολογίες, ἀλλά αὐτά πού ἄκουσαν μέ τά αὐτιά τους καί εἶδαν μέ τά ἴδια τους τά μάτια κοντά στόν Ἰησοῦ Χριστό¹.

Εἶθε λοιπόν ὅλοι μας, μέσω τῶν Μαθητῶν τοῦ Κυρίου μας, νά γίνουμε «διδασκτοί Θεοῦ», διδαγμένοι ἀπό τόν Θεό, ἀφήνοντας μέ ἐμπιστοσύνη τή ζωή μας στά χέρια Του.

Ἀδελφοί μου, αὐτό τό μήνυμα ἐξάγεται ἐξάλλου καί ἀπό τόν βίο καί τήν πολιτεία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρα Εὐσταθίου, τήν μνήμη τοῦ ὁποίου ἐδῶ στούς Μολάους στόν ἐπ' ὀνόματί του ἱερό Ναό γιορτάζετε σήμερα, πρώτη Κυριακή μετά τήν 20^η Σεπτεμβρίου. Καί ταυτόχρονα ἡ ἐκκλησιαστική κοινότητα Μολάων σήμερα

ἔχει τή χαρά καί τήν μέγιστη εὐλογία νά ἔχει προεξάρχοντα τῆς εὐχαριστιακῆς συνάξεως τόν ἐορτάσαντα, ἀλλά καί σήμερα ἐορτάζοντα Παναγιώτατο Μητροπολίτη Μονεμβασίας καί Σπάρτης κ.κ. Εὐστάθιο.

Ἀλήθεια, ἀδελφοί μου, εἶναι δυνατόν μέ μιά μόνο γλῶσσα, ἀναιμική καί λιγοστή κι αὐτή στό λόγο, νά μιλήσουμε γιά τόν πανάριστο¹ καί ὄντως ἀθλοφόρο¹, σάν τόν προστάτη του ἅγιο, Παναγιώτατο Ποιμενάρχη σας;

Ἐδῶ μύρια στόματα νά εἶχαμε καί ἄλλες τόσες γλῶσσες, καί τί στόματα, καί τίς γλῶσσες, ἀηδονιῶν ἐννοῶ, δέν θά μπορούσαμε πάλιν κατ' ἀξίαν νά ὑμνήσουμε, εὐχαριστώντας, τόν καρτερόψυχο¹ Εὐστάθιο σας, τόν ἐπίσκοπο μέ τήν ἀδαμάντινη ψυχή¹ καί τό κρυστάλλινο ἦθος καί ὕφος.

Καί ὁ φτωχός τῷ πνεύματι, ζητάω τή συνδρομή τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ: «Ἵμνον μοι δώρησαι ὁ Θεός μου, ἀνυμνήσαι καί λέγειν νυνί τούς ἀγῶνας τοῦ ἀθλοφόρου σου Κύριε, ὅπως εὐρύθμως ἐγκωμιάσω τόν γενναῖον ἐν τοῖς ἄθλοις, τόν νικητήν ἐν πολέμοις, τόν μέγαν ἐν εὐσεβείᾳ»² Ἐπίσκοπον Εὐστάθιο.

Καί ἡ ἀπάντηση ἔρχεται. Ἔρχεται μέ τό ἱερό καί ἁγιασμένο στόμα τοῦ ὕμνωδοῦ: «Ἄνωθεν ἡ κλήσις σου, οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων

Ευστάθιε... Χριστός ὁ φιλάνθρωπος, ὅπως τούς Μαθητές στό ἀκρογιάλι τῆς Τιβεριάδος, ἔτσι κι ἐσένα Πατέρα μας, Χριστός ὁ φιλάνθρωπος σέ ἄγρευσε καί σοῦ ἔδωσε στά τίμια χέρια σου τά δίχτυα τῆς πίστεως².

Καί ἡ καλή ἀλιεΐα σου σέ ἔκανε γνωστό σέ ὄλους καί ποθητό σέ ὄλους! Θυμίαμα εὐωδέστατο, πού καίει στή φλόγα τῆς πύρινης γιά τόν Χριστό, τήν Ἐκκλησία καί τόν συνάνθρωπο καρδιά σου, ἡ ἀρχιερατεία σου². Ρωτάω μαζί μέ τόν ἱερό ὑμνωδὸ: Γιατί Γέροντα ἀστράφεις σέ ἄθλους ἱερούς; ² Καί ἀπαντάω μέ τό δικό του στόμα καί τό στόμα τοῦ ποιμνίου σου: Γιατί «Χριστοῦ ἀκολουθεῖς θεῖοις ἴχνεσι»².

Αὐτό εἶναι τό μυστικό τῆς πνευματικῆς σου ζωῆς καί καταξίωσης Γέροντα. Ὁ Χριστός εἶναι τό Ἄλφα καί τό Ὠμέγα στή ζωή σου. Γι' αὐτό εἴσθε γενναῖοι στούς ἄθλους· τά ἰδρύματά Σας, ἀληθινός ἄθλος! Γι' αὐτό εἴσθε ἀήττητος στόν πνευματικό πόλεμο, γιατί συγχῶράτε καί προχῶράτε. Γι' αὐτό εἴσθε μέγας ἐν εὐσεβείᾳ! Οἱ μεγάλοι εἶναι δυνατοί, ἀκμαῖοι, ζωντανοί, προοδευτικοί.

Γι' αὐτό τό ποιμνίό Σας, Γέροντα, «ὄλον ἐμαυτόν σοι προσφέρει προθύμως ἵνα σέ πλουτήσῃ προστάτην πρός τόν Δεσπότην»² Χριστόν. Μέ ἄλλα λόγια ἡ δύναμή σας ὡς Ἱεράρχης εἶναι μεγάλη πρός τόν Χριστό, Ὡψωσε Γέροντα, τό χέρι σου καί εὐλόγησε

κλῆρο καί λαό. Τήν ἔχουμε ὄλοι μας τόσο ἀνάγκη αὐτή τήν εὐλογία. Ὡψωσε, Γέροντα, τήν καρδιά σου πρός τόν οὐρανό καί προσευχήσου γιά ὄλους μας. Τήν χρειάζομαστε τήν προσευχή σου. Ἀπλωσε, Γέροντα, τά χέρια σου καί ἀπάλυνε τόν πόνο. Εἴσαι ὁ Πατέρας, εἴσαι τό ὄρατό σημεῖο τῆς ἀόρατης παρουσίας τοῦ Χριστοῦ στή γῆ μας.

Νά ζήσεις Γέροντα. Νά σέ χαϊρόμαστε. Καί νά σέ καμαρώνουμε!

α) καί νά σέ καμαρώσουμε στό ἄπλετο φῶς τοῦ Χριστοῦ

β) καί νά σέ καμαρώσουμε μεταμορφούμενο ἀπό δόξας σέ δόξα.

Ἀμήν.

¹ Ἐκφωνήθηκε στόν ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Μεγαλόμartyρος Εὐσταθίου στους Μολάους Λακωνίας τήν Κυριακή 25-9-2011.

² Βλ. Μρ 1,16-20 καί ἴω. 1,38-50.

³ ἴω 1,35-43.

⁴ ἴω 6,39: «Τοῦτο εἶναι τό θέλημα τοῦ Πατέρα μου, ὁ ὁποῖος μέ ἔστειλε, νά μή χάσω τίποτε ἀπ' ὅ,τι μοῦ ἔχει δώσει ἀλλά νά τό ἀναστήσω τήν ἐσχάτην ἡμέραν».

⁵ α) Ὁ Πατέρας μου, ὁ ὁποῖος μοῦ τά ἔχει δώσει, εἶναι μεγαλύτερος ὄλων καί κανεῖς δέν μπορεῖ νά τά ἀρπάξῃ ἀπό τό χέρι τοῦ Πατέρα μου (ἴω 10,29),

β) Ἐφανέρωσα τό ὄνομά σου εἰς τούς ἀνθρώπους, τούς ἀνθρώπους, τούς ὁποῖους μοῦ ἔδωκες ἀπό τόν κόσμον. Δικά σου ἦσαν καί τούς ἔδωκες σ' ἐμένα, καί τόν λόγον σου ἔχουν τηρήσει (ἴω. 17,6) καί

γ) ὅταν ἦμουν μαζί τούς εἰς τόν κόσμον, ἐγώ τους ἐφύλαξα μέ τήν δύναμιν τοῦ ὀνόματός σου. Ἐκείνους πού μοῦ ἔδωκες τούς ἐφύλαξα καί κανένας ἀπ' αὐτούς δέν ἐχάθηκε παρά ὁ υἱός τῆς ἀπολλείας» (ἴω 17,12).

⁶ Ἀ' Κορ. 1,27.

⁷ Τρεμπέλα, Π., Ν., Ὑπόμνημα εἰς τό κατά Λουκᾶν Εὐαγγέλιον, Ἀδελφότης Θεολόγων «Ο ΣΩΤΗΡ», Ἀθήνα - Ἰούνιος 1972, σ. 179. Ὁ ἴδιος στήν ἴδια σελίδα ὑπογραμμίζει πῶς στή σημερινή περιεκτική ἔγινε μόνον ἡ κλήση τῶν Μαθητῶν. Ἡ χειροτονία τους ἔγινε ἀργότερα, ὑπονοώντας ἀσφαλῶς τίς πύρινες γλώσσες τῆς Πεντηκοστῆς.

⁸ Σιώτου, Μάρκου, Ἀ., Τό ἔργον Μάρκου καί Βαρνάβα καί ἡ ἐνόησις τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθήνα 1971, σ. 5.

⁹ Βλ. Μρ 8,34: «Καί ἀφοῦ ἐκάλεσε τό πλήθος μαζί μέ τούς μαθητάς του τους εἶπε: «ἐάν κανεῖς θέλῃ νά μέ ἀκολουθήσῃ ἄς ἀπαρνηθῇ τόν ἑαυτό του καί ἄς σηκώσῃ τόν σταυρόν του καί ἄς μέ ἀκολουθήσῃ...».

¹⁰ Μθ 10,37: «Ἐκεῖνος, πού ἀγαπᾷ πατέρα ἢ μητέρα περισσότερο ἀπό ἐμέ, δέν μοῦ εἶναι ἄξιος. Καί ἐκεῖνος, πού ἀγαπᾷ υἱόν ἢ θυγατέρα περισσότερο ἀπό ἐμέ, δέν μοῦ εἶναι ἄξιος».

¹¹ Λκ 14,26: «Ἐάν κανεῖς ἔρχεται σ' ἐμέ

καί δέν μισῇ τόν πατέρα του καί τήν μητέρα του καί γυναῖκα καί παιδιά καί ἀδελφούς καί ἀδελφάς, ἀκόμη δέ καί τήν ζωὴν του, δέν μπορεῖ νά εἶναι μαθητής μου».

¹² Μρ 10,39: «Ὁ Ἰησοῦς τούς εἶπε, «Τό ποτήρι πού ἐγώ θά πιάω, θά τό πιῆτε καί θά βαπτισθῆτε τό βάπτισμα, τό ὁποῖον ἐγώ βαπτίζομαι».

¹³ Λκ 22,30.

¹⁴ ἴω. Χρυσοστόμου, Εἰς Ματθαῖον, ὁμ. 14,2, PG 57,219.

¹⁵ Ἀ' ἴω 1,1.

¹⁶ Μνηαῖον Σεπτεμβρίου, ἔκδ. τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀθῆναις, ἄ.χ., τροπάριο Ὡδῆς α', σ. 315.

¹⁷ ὁ.π., Κάθισμα ἐορτῆς, σ. 315.

¹⁸ ὁ.π. Δοξαστικόν Ἑσπερινοῦ, σ. 313.

¹⁹ ὁ.π., σ. 313.

²⁰ ὁ.π., Οἶκος ἐορτῆς, σ. 317.

²¹ ὁ.π., Στιχηρό Κεκραγαρίων, σ. 312.

²² ὁ.π., Στιχηρό Κεκραγαρίων, σ. 312.

²³ ὁ.π., ἀπολυτίκιο, σ. 314.

²⁴ ὁ.π., Τροπάριο Ὡδῆς στ', σ. 317.

²⁵ ὁ.π., Τροπάριο Ὡδῆς θ', σ. 321.

Ἡ τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας στήν ζωή τῶν ἀρχαίων χριστιανῶν

Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀνδρούσης κ. Θεοκτίστου

«Καί κατά τήν λεγομένη ἡμέρα τοῦ ἡλίου, δηλαδή τήν Κυριακή, γίνεται συγκέντρωση ὄλων των χριστιανῶν πού κατοικοῦν στίς πόλεις ἤ στό ὕπαιθρο καί διαβάζονται τά ἀπομνημονεύματα τῶν Ἀποστόλων ἤ τά συγγράμματα τῶν προφητῶν, ὅσο χρόνο εἶναι δυνατό.

Κατόπιν, ἀφοῦ σταματήσει αὐτός πού διαβάζει, ὁ προϊστάμενος λειτουργός μέ ὀμιλία νουθετεῖ καί προσκαλεῖ τούς χριστιανούς νά μιμηθοῦν τά καλά αὐτά ἔργα. Ἐπειτα σηκωνόμαστε ὅλοι μαζί καί προσευχόμαστε καί ὅταν σταματήσουμε τήν προσευχή, προσφέρεται «ἄρτος» καί «οἶνος» καί «ὔδωρ» καί ὁ προϊστάμενος λειτουργός, μέ ὄση δύναμη ἔχει, ἀπευθύνει ἐπίσης εὐχές καί εὐχαριστίες στό Θεό καί ὁ λαός, ἐπιδοκιμάζοντας, λέγει Ἀμήν. Καί ἡ μετάδοση καί ἡ μετάληψη τῶν δώρων τῆς

Θείας Εὐχαριστίας γίνεται χωριστά γιά τόν καθένα, σ' ἐκείνους πού δέν ἦσαν παρόντες, στέλνεται μέ τούς διακόνους. Καί ἀπό αὐτοῦς πού εἶναι εὐποροί καί ἐπιθυμοῦν, καθέννας δίνει ὅ,τι θέλει, ἀνάλογα μέ τήν προαίρεσή του. Τό ποσό πού συγκεντρώνεται, δίνεται στόν προϊστάμενο λειτουργό, καί αὐτός βοηθαίει τά ὄρφανά καί τίς χῆρες καί παρέχει προστασία σέ ὅσους ἀπουσιάζουν-ἐπειδή εἶναι ἄρρωστοί ἤ γιά ἄλλη αἰτία – καί στούς φυλακισμένους καί στούς ξένους, πού μένουν προσωρινά ἐκεῖ καί σέ ὄλους ἀνεξαιρέτως πού ἔχουν ἀνάγκη. Τήν κοινή λοιπόν αὐτή συγκέντρωση, κάνουμε τήν ἡμέρα τοῦ ἡλίου, ἐπειδή εἶναι ἡ πρώτη ἡμέρα κατά τήν ὁποία ὁ Θεός, ἀφοῦ μετέβαλε τό σκοτάδι καί τήν ὕλη, δημιούργησε τόν κόσμον, καί ἐπειδή ὁ Ἰησοῦς Χριστός ὁ Σωτήρας μας, τήν ἴδια μέρα ἀναστήθηκε «ἐκ

νεκρῶν». Περικοπή ἀπό τήν Ἔκκλησιολογία τοῦ Ἁγίου Ἰουστίνου «ὑπέρ τῶν χριστιανῶν πρὸς Ἀντωνίνον τόν Εὐσεβῆ». (ΒΕΠΕΣ 3, 198)

Πραγματολογικές παρατηρήσεις:

Διά λόγου τήν νουθεσίαν: ἀπό τήν ἀρχή τό κήρυγμα εἶχε συνδεθεῖ μέ τήν Θ. Λειτουργία καί ἀποτελοῦσε ἀναπόσπαστο μέρος της. **καί ὕδωρ:** σύμφωνα πρὸς τήν ἀρχαία ἐκκλησιαστική τάξη τό κρασί πού χυνόταν στό ἅγιο Ποτήριον, ἀναμιγνυόταν μέ λίγο νερό, γιά νά θυμίζει τό γεγονός ὅτι, ὅταν ὁ στρατιώτης χτύπησε μέ τή λόγχη τήν πλευρά τοῦ Κυρίου, βγήκε αἷμα καί νερό. **Εὐχᾶς... ὄση δύναμις αὐτῶ:** στήν ἀρχαία Ἐκκλησία χρησιμοποιοῦσαν κατά τή Θ. Λειτουργία καί αὐτοσχέδιες προσευχές. **διά τῶν διακόνων:** οἱ γυναῖκες διάκονοι μετέφεραν τή Θ. Κοινωνία στίς ἀσθενεῖς γυναῖκες.

Ἡ πραγματική ἐλευθερία

Ἄρχιμ. Ἐφραίμ Μιλτιάδου,

Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων Σπάρτης

Οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι ὅταν μιλάνε γιά ἐλευθερία, νομίζουν ὅτι εἶναι κάτι ἐξωτερικό. Ἡ πραγματική ἐλευθερία ὅμως εἶναι ἐσωτερική καί δεν ἐξαρτάται οὔτε ἀπό τό περιβάλλον, οὔτε ἀπό τό Κράτος, οὔτε ἀπό τόν Νόμο, οὔτε ἀπό τούς ἄνθρώπους. Ἐάν δεν γνωρίσουμε τόν Χριστό δέν μπορούμε νά ἐλευθερωθοῦμε ἀπό τά πάθη μας καί ἀπό τόν ἑαυτό μας. «Γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν, καί ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» (Ἰω. η', 32).

Μας λέγουν οἱ Πατέρες τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας ὅτι ὅταν ὁ ἄνθρωπος βρίσκεται κάτω ἀπό τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ, τότε εἶναι ἐντελῶς ἐλεύθερος.

Πολλοί λένε: «Ἐγώ εἶμαι ἐλεύθερος. Δέν δίνω λογαριασμό σέ κανέναν. Κάνω ὅ,τι θέλω, ὅ,τι μου ἀρέσει». Αὐτός, στήν οὐσία εἶναι ὁ μεγαλύτερος δοῦλος. Γιά τόν ἀπλό λόγο ὅτι μέρα νύχτα δουλεύει στά πάθη του χωρίς νά μπορεῖ νά ξεφύγει. Βρίσκεται μέσα στην ματαιοδοξία γιατί θέλει νά φαίνεται στους ἄνθρώπους ὅτι ἀκολουθεῖ τήν «μόδα» καί τόν «σύγχρονο πολιτισμό». Φυσικά ὁ ἑαυτός του εἶναι ὑποταγμένος στις πολλές ἀδυναμίες του.

Ἡ ἐλευθερία ἔρχεται ὅταν ἐμεῖς παύουμε νά ἔχουμε ἐγωισμό καί ὅταν ἀγαποῦμε τούς συνανθρώπους μας. Τότε πραγματικά ἀρχίζουμε νά σκεπτόμεθα με νοῦν Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπό ὑστεροβουλίες, μικροσυμφέ-

ροντα καί ἐπίγειες ἀπολαύσεις.

Τό μεγαλύτερο ἀγαθό μέ τό ὁποῖο προίκισε ὁ Θεός τόν ἄνθρωπο εἶναι ἡ ἐλευθερία. Αὐτό τόν κάνει νά ξεχωρίζει ἀπό ὅλη τήν κτίση. Φυσικά ἡ χρήση τῆς εἶναι αὐτή που ὀδηγεῖ πολλές φορές εἴτε στο καλό εἴτε στο κακό.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος μᾶς λέγει ὅτι ὑπάρχουν δίκαιοι γονεῖς που ἔχουν ἁμαρτωλά παιδιά, καί παιδιά καλά που ἔχουν πονηροῦς γονεῖς. Τό κακό ἐπομένως δεν εἶναι ἀποτέλεσμα φυσικῆς ἀνάγκης καί συγγένειας, ἀλλά διαθέσεως καί προσωπικῆς ἐπιλογῆς. Ὅλα, δηλαδή, ἐξαρτώνται ἀπό τήν ἐλεύθερη βούληση τοῦ ἀνθρώπου καί ὄχι ἀπό τόν φυσικό του χαρακτήρα. Γι' αὐτό εἶναι δυνατόν καί ἡ πιό ἄσχημη καί πιό βδελυρή ψυχή, ἂν θελήσει, μπορεῖ νά μεταβληθεῖ, νά μεταμορφωθεῖ καί νά φθάσει σε ὕψη ὠραιότητας καί λαμπρότητας.

Ὁ Θεός δέν ἐξαναγκάζει καθόλου, ἀλλά ἀφήνει τούς ἄνθρώπους νά εἶναι κύριοι τῆς ἐλεύθερης βούλησής τους. Ὁ ἐνάρετος ἄνθρωπος ὅσο ἀσκεῖται στίς ἀρετές, τόσο περισσότερο αἰσθάνεται ἐλεύθερος ἀπό τά πάθη του καί πλησιάζει τόν Θεό. Ὁ Ἰωσήφ, ἐνώ πωλήθηκε σάν δοῦλος, καθόλου δέν ἐμποδίστηκε στήν ἀσκηση τῶν ἀρετῶν.

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος δυστυχῶς, ζεῖ σε μία μεγάλη δουλεία καί τυραννία. Δουλεῖ

μέρα καί νύχτα, γιά νά ικανοποιεῖ τίς πολλές του ἀνάγκες καί κατ' ἐπέκταση τά πάθη του, τήν φιλαργυρία, τήν φιληδονία, τήν ὀργή, τήν πλεονεξία καί τήν ἐπίδειξη. Ἀπόλυτη ἐλευθερία ἔχει ἐκεῖνος που δεν ἔχει ἀνάγκη παρά ἀπό ἐλάχιστα ἔως τίποτα. Μέ ὅσο περισσότερα ἀγαθά περιβαλλόμεθα, τόσο δουλικότεροι γινόμαστε, γιατί ὅσες ἀνάγκες δημιουργοῦμε, τόσο περισσότερο ἀποδυναμώνουμε τήν ἐλευθερία μας.

Τίποτα δέν ὑποδουλώνει τόν ἄνθρωπο τόσο, ὅσο τό νά ἔχει ἀνάγκη ἀπό πολλά. Ὅπως ἐπίσης, τίποτα δέν τόν κάνει τόσο ἐλεύθερο ὅσο τό νά περιορίζεται μόνο στα ἀπαραίτητα. Πολλές φορές μας παρασύρει τό σῶμα μας νά κάνουμε αὐτά που ἐπιθυμεῖ. Τότε ἀκριβῶς στερούμεθα κάθε ἐλευθερία: ὅταν ὅμως ἐμποδίζεται (νά ικανοποιήσει τίς ἁμαρτωλές του ἐπιθυμίες), τότε ἀκριβῶς διατηρεῖ τήν ἀξία του.

Γινόμαστε πραγματικά ἐλεύθεροι, ὅταν ζοῦμε τήν ζωή τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἁμαρτία καταστρέφει τήν ἐλευθερία, διαφθείρει τήν ἀξία τῆς καί μας φέρνει συνεχῆ δουλεία. Πρέπει νά ἀποφασίσουμε ὅτι ἡ ἐλευθερία καί ἡ ἁμαρτία εἶναι ἀντίπαλοι. Ζῶ ἐλεύθερα σημαίνει ζῶ πνευματικά καί ἀγωνιστικά. Τότε ἀναπνέω ἐλεύθερα, λαμπρύνοντας τή στολή τῆς ἀθάνατης ψυχῆς μου, πορευόμενος πρός τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Γιά τήν άδικη έξορία τῆς έλπίδας

Ἄρχιμ. Πορφυρίου Κονίδη,
Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Ἀναργύρων Πάρνωνος

Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ἐποχή μας χαρακτηρίζεται ἀπό ἄγχος, ἀνασφάλεια, ἀβεβαιότητα, ἀπό ἀπρόσωπες σχέσεις, προσωπικές ἐπιθέσεις, νόθους τρόπους διασκέδασης καί συμπεριφορᾶς, ἀπό ἐξευτελισμό τῆς πολιτικῆς καί πνευματικῆς ζωῆς μας, γενικότερα ἀπό μιᾶ ἀποφλοίωση τῆς ἀνθρωπιᾶς... Καί ὁ κατάλογος τῶν χαρακτηρισμῶν τῆς πραγματικότητας δέν ἔχει τέλος. Πράγματι ἡ ζωή φαίνεται νά κινεῖται σέ ἓνα συνεχές ἀδιέξοδο... Στόν μάταιο καί ἀπατηλό κόσμο πού δημιουργήσαμε καί ζοῦμε, σ' ἓναν κόσμο γεμάτο ρωγμές, ὅπου χύνεται καί χάνεται κάθε ἐλπιδοφόρο μήνυμα τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καί ἀποκατάστασης, σ' ἓναν κόσμο πού προτιμᾷ νά παρουσιάσει παράλογο τόν Θεό προκειμένου νά μήν παραδέχεται τόν δικό του παραλογισμό, διαπιστώνει κανεῖς μέ θλίψη τήν ἄδικη

έξορία τῆς ἐλπίδας. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος βρίσκεται δραματικά ἐγκλωβισμένος στόν αὐτοδημιούργητο φαῦλο κύκλο μιᾶς ἀνοημάτιστης καί ἀνέλπιδης ζωῆς. Καί ἔντρομοι παρατηροῦμε ὅτι τήν ἀρρώστεια του αὐτή προσπαθεῖ νά τήν «γιατρέψει» μέ γρήγορες συνταγές, πού κατασκευάζονται ἀπό τήν ἀπενεχοποίηση πού προσφέρει τό ἄλκοολ, τά ναρκωτικά, ὁ ἔρωτας, τά κατηγορούμενα ἦθη καί γενικότερα ὁ ρηχός τρόπος ζωῆς. Ἔτσι κινούμενος, μέσα ἀπό αὐτή τή ναρκωμένη ἀναζήτηση ἐλπίδας καί τοῦ νοήματος τῆς ζωῆς, δέν ἀντιλαμβάνεται ὅτι μέ αὐτόν τόν τρόπο δεσμεύει περισσότερο τόν ἑαυτό του στά δεσμά, στήν ἀπελπισία..., ὅτι κατασκευάζει μιᾶ τραγική πλαστογραφία ζωῆς ἀφοῦ τά λυπηρά ἐξακολουθοῦν νά γίνονται περισσότερο ἀπό τά εὐχάριστα. Ἀπό μιᾶ τέτοια ζωή ψυχολογικῆς πίε-

σης, πνευματικῆς ἀπαξίωσης καί ἀπάνθρωπης συμπεριφορᾶς, ἐπειδή δέν πάει ἄλλο... ἀπαιτεῖται γρήγορη ἔξοδος... Ἀπαιτοῦνται λύσεις πού θά προσφέρουν ἔξοδο ἀπό τήν κρίση καί κυρίως ποιότητα ζωῆς... Καί οἱ λύσεις αὐτές δέν προσφέρονται «μαγικά»... Χρειάζεται συνειδητοποιημένος προσωπικός ἀγώνας, θέληση, πίστη. Κυρίως εἶναι ἀναγκαῖο νά ἐλπίζουμε... Ἡ ἐλπίδα εἶναι ὑπαρξιακή μας ἀνάγκη. Εἶναι ἡ κατάσταση ἐκείνη πού μετουσιώνει τήν προσδοκία σέ πράξη, καί τοῦτο διότι ἡ ἐλπίδα δέν εἶναι μιᾶ μοιραλατρική στατική κατάσταση, μιᾶ κατάσταση παθητικῆς ἀναμονῆς, ἀλλά πάλι, ἀγώνας ζωῆς. Εἶναι ἡ βακτηρία τοῦ βίου μας. «Ἐλπίδα εἶναι, ὅπως γράφει γνωστός συγγραφέας, νά ξέρεις πῶς ἡ κατάσταση δέν εἶναι καλή καί ν' ἀγωνίζεσαι νά τήν κάνεις καλή».

Καί αὐτό τό συνειδητοποιεῖ κανεῖς μέσα

στόν χριστιανικό αγώνα για πνευματική ανάταση και σωτηρία. Οι άληθινοί χριστιανοί δέν είναι *ὡσπερ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδαν...* Οἱ χριστιανοί ἐλπίζουμε... Εἴμαστε γνωστές τῆς μεταπτωτικῆς κατάστασης καί πορείας τοῦ κόσμου, ἀλλά ἐλπίζουμε. Καί ἡ ἐλπίδα μας δέν εἶναι ἀπρόσωπη, ἔχει ὄνομα... *τό ὑπέρ πᾶν ὄνομα...* Τό ὄνομά της εἶναι ὁ Κύριος μας Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος μέ τήν ἐνανθρώπισή Του ἀναζωπυρώνει τήν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας στήν ἀπελπισμένη ἀνθρωπότητα. Χριστιανική ἐλπίδα σημαίνει ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ καί στά ἀγαθά τῆς ποιότητας ζωῆς πού ὑποσχέθηκε καί μᾶς χάρισε. Χάρη σ' Αὐτόν ὁ ἀνθρωπος μπορεῖ νά βαδίσει τό ἐλπιδοφόρο μέλλον τῆς θέωσής του, χωρίς νά περιορίζεται ἀπό τίς δεσμεύσεις τοῦ χωροχρόνου τοῦ κόσμου τούτου, χωρίς νά φοβᾶται, ἀκόμη καί τό πάγωμα τοῦ θανάτου. Ὁ Χριστός γκρέμισε τό μεσότοιχο τῆς προκατάληψης

πού μᾶς χώριζε ἀπό τό θεῖο προσφέροντας τήν ἀδιάψευστη καί λυτρωτική ἐλπίδα τῆς αἰώνιας σωτηρίας. Ἡ ἀπελευθέρωση τῆς ἐλπίδας γίνεται, τώρα, τό ἰσχυρότερο ὄπλο στόν ἀσίγαστο αγώνα μας γιά ἀπόκτηση ποιοτικῆς ζωῆς. Ἡ ἀπόλαυση ὁμως καί διατήρηση τῶν δώρων τῆς ἐλπίδας ἀπαιτεῖ καί ἐπίμονο, σταθερό αγώνα καί ἀδιάλειπτη πνευματική ἐγρήγορη. Χρειάζεται ἐπίπονη προσπάθεια ἀποτίναξης τῆς ἀμαρτίας καί νέκρωσης τῶν παθῶν. Οἱ ἅγιοι, λέει κάποιος ἀπό τούς γέροντες, ἐπειδή ἔχουν πάντοτε στήν καρδιά τους τήν ἐλπίδα πρὸς τόν Θεό, καί τά ἐδῶ κερδίζουν καί τά ἐκεῖ κληρονομοῦν, διότι κι' ἐκεῖνα καί αὐτά στό Θεό ἀνήκουν. Ἐκεῖνοι πάλι πού ἔχουν στήν καρδιά τους τήν ἐλπίδα στόν κόσμο, καί ἂν ἀκόμη κατορθώσουν νά κερδίσουν τόν κόσμο ὁλόκληρο, τίποτε δέν ἔχουν στήν πραγματικότητα, ἐκτός ἀπό τά πάθη πού τούς ἐξουσιάζουν. Ἐμεῖς, ἄραγε, σέ τί ἐλπίζουμε;

*Ὁ σύγχρονος
ἀνθρωπος βρίσκεται
δραματικά
ἐγκλωβισμένος στόν
αὐτοδημιουργητο
φαῦλο κύκλο μιᾶς
ἀνοημάτιστης καί
ἀνέλπιδης ζωῆς.
Καί ἔντρομοι
παρατηροῦμε ὅτι
τήν ἀρρώστεια του
αὐτή προσπαθεῖ νά
τήν «γιατρέψει» μέ
γρήγορες συνταγές,
πού κατασκευάζον-
ται ἀπό τήν
ἀπενεχοποίηση πού
προσφέρει τό
ἀλκοόλ, τά ναρκω-
τικά, ὁ ἔρωτας, τά
κατηγορούμενα
ἤθη καί γενικότερα
ὁ ρηχός τρόπος
ζωῆς.*

¹ Α' Θεσσ. 4:13

² Φιλπ. 2:9

³ Θεοδ. Χαμπάκη, Γερωνικό, σελ. 89

Σέ αναζήτηση δί-έξόδου

Νικόλαου Ζαχαράκη

Υποψηφίου Διδάκτορος Πανεπιστημίου Ίωαννίνων

Περί κρίσης ὁ λόγος. Μιάς κρίσης ἢ ὅποια φροντίζει ἐπιμελῶς τόν τελευταῖο καιρό νά κάνει αἰσθητή τήν παρουσία της σέ κάθε πτυχή τῆς δημόσιας καί ἰδιωτικῆς σφαίρας. Τά μέσα ἐνημέρωσης ἐπιδίδονται σέ ἀναλύσεις ἀναφορικά μέ τά αἷτια αὐτῆς τῆς κρίσης, ἀποδίδοντας εὐθύνες δεξιὰ καί ἀριστερά, ἀνάγοντας τίς ρίζες τῆς κακοδαιμονίας σέ ἓνα ἀπώτερο παρελθόν ψευδεπίγραφης εὐμάρειας καί ἐπίπλαστης εὐδαιμονίας. Σέ ἓνα παρελθόν τό ὅποιο διαχειρίστηκαν ὀρισμένοι καί τό ὅποιο ὀδήγησε στό σήμερα γιά τό ὅποιο εὐθύνονται ὅλοι. Αὐτή τουλάχιστον ἡ εἰκόνα περνάει πρὸς τά ἔξω. Παραθέτω στό σημεῖο αὐτό ἓνα ἀπόσπασμα ἀπό τό καινούριο βιβλίο τῆς Φωτεινῆς Τσαλίκου ἔνδεικτικό της κατάστασης «Ὁ κοινωνικός ἀποκλεισμός ἀνάγεται σέ ἓνα μέγιστο ἠθικό καί πολιτικό ζήτημα. Ἀπό τήν μιά μέρα στήν ἄλλη καλεῖσαι νά ἐγκαταλείψεις σχέδια ζωῆς, ἀπόπειρες, ἔστω ἄτεχνες καί ἀβεβαίες ἐνός εὐμενοῦς

μέλλοντος. Οἱ πρότερες συντεταγμένες μιᾶς ἀσταθοῦς ἔστω ταυτότητας θ ρ υ μ μ α τ ῖ ζ ο ν τ α ι ». Ὅρισμένοι κάνουν ἐπιτυχῶς λόγο γιά ρήξη τοῦ κοινωνικοῦ συμβολαίου. Ἡ ἀστάθεια, ἡ ἀβεβαιότητα, ἡ ρευστότητα ἀντανακλοῦν σέ ὅλα τα ἐπίπεδά του κοινωνικοῦ βίου, ἀνατρέποντας σταθερές καί ἀξίες πού συγκροτοῦσαν τίς δομές καί ὄριζαν τίς ἀναφορές τῆς κοινωνίας στήν ὅποια ζοῦμε. Ἡ κρίση φαίνεται νά ὑπερβαίνει λοιπόν τά πλαίσια τῆς οἰκονομίας καί νά ἐπεκτείνεται στό πεδίο τῶν ἀξιῶν. Ἄς μὴν γελοιάστε. Οἱ οἰκονομίες συντηροῦνται καί ἀναπαράγονται στή βάση συγκεκριμένων νοοτροπιῶν. Ἡ δημοσιονομική κρίση ἂν καί μὴ αἰσθητή ἦταν ὑπαρκτή ἐδῶ καί δεκαετίες. Παράλληλα μέ τήν οἰκονομική κρίση ὅμως σοβοῦσε στόν πυρήνα τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας καί μιά ἀντίστοιχη κρίση ἀξιῶν καί ἰδανικῶν. Ὁ σκοπός ἀγίαζε τά μέσα καί τό κέρδος ἦταν ὁ ἀπώτατος στόχος. Κέρδος ὑλικό,

ἄμεσο, καί τό κυριότερο εὐκόλο. Νόμος τό δίκαιο τοῦ ἰσχυρότερου καί ἐν προκειμένω τοῦ περισσότερο εὐέλικτου καί λιγότερο εὐαίσθητου. Ζούσαμε σέ μιά κοινωνία ὅπου ἡ συμπάθεια καί ἡ κατανόηση πρὸς τόν διπλανό ἐκλαμβανόταν ὡς ἀδυναμία, σέ μιά κοινωνία ὅπου δέν ἄφηνε κανένα περιθώριο γιά συναισθηματισμούς, σέ μιά κοινωνία ὅπου εἶχε ἐξοβελίσει ἔννοιες ὅπως τό φιλότιμο, ἡ εἰλικρίνεια καί ἡ τιμιότητα. Μέσα σέ αὐτό τό κλίμα ἡ πίστη πρὸς τόν Θεό καί ἡ προσήλωση στά χριστιανικά ἰδεῶδη ἐκλαμβανόταν ὡς παραφωνία. Ὡς στάση ἀσύμβατη μέ τά δεδομένα τοῦ καιροῦ καί τοῦ τόπου, κατάλοιπο τοῦ παρελθόντος, καταφύγιο τῶν ἀδύναμων προσωπικότητων, ἀταίριαστη μέ τό ἰδεῶδες του αὐτόνομου, αὐτάρκη καί αὐτάρεσκου σέ τελική ἀνάλυση ἀνθρώπου πού εἶχε πλάσει ἡ ἐποχή μας. Καί τώρα; Τώρα πού ἡ εἰκόνα αὐτή πλέον καταρρέει, τώρα πού οἱ νέοι ἄνθρωποι δηλώνουν ὅτι δέν

ἐλπίζουν πλέον σέ ἕνα εὐοίωνο μέλλον καί ἀποστρέφονται τά πρότυπα πού τούς κληροδότησε ἡ προηγούμενη γενιά. Τώρα πού τά φαινόμενα κατάθλιψης καί οἱ κάθε λογῆς αὐτοκαταστροφικές ἀνάμεσα στούς νέους συμπεριφορές (ἀλκοόλ, ναρκωτικά) αὐξάνουν μέ βῆμα ταχύ. Τώρα κάτι πρέπει νά γίνει. Τώρα περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη φορά ἡ νεολαία κινδυνεύει μέσα στή σύγχυση της, νά παρασυρθεῖ σέ ἀτραπούς ὑποπτους, διοχετεύοντας τήν ἀγανάκτηση καί τήν ὀργή της μέ τρόπο ἀνατρεπτικό, καταλυτικό, μηδενιστικό πού ὀδηγεῖ σέ ἀδιέξοδα. Σήμερα περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη στιγμή οἱ νέοι ἄνθρωποι ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό πρότυπα. Οἱ ὑλιστικές ἀξίες τοῦ παρελθόντος κατέρρευσαν καί οἱ ἐναλλακτικές πού διαθέτουμε εἶναι δυστυχῶς λίγες. Ἡ προηγούμενη γενιά μᾶς κληροδότησε ἕνα ὑπόστρωμα σαθρό, ἀνασφαλές καί ἀβέβαιο πλέον. Στό χέρι μας εἶναι νά ἀγωνιστοῦμε γιά νά διαμορφώσουμε νέες συνθηκικές ἐξόδου πρῶτα ἄπ' ὅλα ἀπό τήν ἠθική κρίση. Ὁ ἀγώνας αὐτός θά πρέπει νά ξεκινήσει ἀπό μέσα μας, ἀπό ἐμᾶς τούς

ἴδιους. Ὁ λόγος τοῦ Σ. Ράμφου εἶναι σαφής καί κατηγορηματικός «Ἄσ' τοὺς ἄλλους. Ἐσύ ὁ ἴδιος ποῦ εὐθύνεσαι; Τί προσάπτεις στόν ἑαυτό σου; Ἀπό ἐκεῖ θά βρεθοῦν τά ὑπόλοιπα. Ὅσο αὐτό δέν γίνεται, ἡ κρίση θά παρατείνεται, τό σάπισμα θά βαθαίνει καί τά φαινόμενα τῆς ἀνομίας θά γίνονται πιό ἄγρια».

Στή δύσκολη αὐτή συγκυρία ὁ χῶρος τῆς Ἐκκλησίας προβάλλει ὡς καταφύγιο ἀσφαλές, ὡς κιβωτός σωτηρίας, ὡς δεξαμενή ἐλπίδας ἀπό τήν ὁποία οἱ νέοι ἄνθρωποι θά μπορέσουν νά ἀντλήσουν δύναμη πνευματική. Σχετικές μελέτες πού πραγματοποιοῦνται τόν τελευταῖο καιρό καταδεικνύουν μέ τρόπο σαφῆ τή στροφή αὐτή τῶν νέων πρὸς τήν Ἐκκλησία. Καί εἶναι μιά στροφή δυναμική, εἰλικρινής καί γνήσια. Ἐξω ἀπό τά ὄρια τῆς τυποποιημένης εὐσέβειας. Οἱ νέοι ἀναζητοῦν τό βίωμα, τήν παράδοση καί τήν ἀλήθεια τῆς πίστεως τῶν προγόνων τους. Ἐχουν ἀνάγκη νά αισθανθοῦν ἀσφαλεῖς. Ἐχουν ἀνάγκη νά πιστέψουν σέ κάτι τό ὁποῖο δέ θά τοὺς ἀπογοητεύσει, πού δέν θά διαψεύσει τήν ἐλπίδα τήν ὁποία τόσα χρόνια κάποιιοι καπηλεύτηκαν. Μέσα στόν παραλογισμό

καί τήν ἀστάθεια τῶν ἡμερῶν ὁ χῶρος τῆς Ἐκκλησίας προβάλλει πλέον ὡς ἡ μόνη ἀσφαλῆς διέξοδος σέ μιά ἐποχή πού ἀκόμη καί ἡ δημοκρατία, παρά τούς ἰσχυρισμούς τῶν ἰθυνόντων, φαίνεται πῶς ἔρχεται καί αὐτή ἀντιμέτωπη μέ τά δικά της ἠθικά καί κοινωνικά, ἂν ὄχι πολιτικά, ἀδιέξοδα.

*Στή δύσκολη αὐτή
συγκυρία ὁ χῶρος
τῆς Ἐκκλησίας προ-
βάλλει ὡς καταφύ-
γιο ἀσφαλές, ὡς
κιβωτός σωτηρίας,
ὡς δεξαμενή ἐλπίδας
ἀπό τήν ὁποία οἱ
νέοι ἄνθρωποι θά
μπορέσουν νά
ἀντλήσουν δύναμη
πνευματική. Σχετι-
κές μελέτες πού
πραγματοποιοῦνται
τόν τελευταῖο καιρό
καταδεικνύουν μέ
τρόπο σαφῆ τή
στροφή αὐτή τῶν
νέων πρὸς τήν
Ἐκκλησία.*

Ίδρυμα Περιθάψεως Χρονίως Πασχόντων «Ὁ Ἅγιος Παντελεήμων»

Τὸ Ίδρυμα Περιθάψεως Χρονίως Πασχόντων «Ὁ Ἅγιος Παντελεήμων» – Ἄσυλο Ἀνιάτων ἀνήκει στὴν Ἱερά Μητρόπολη Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης. Βρίσκεται στή Μαγούλα τοῦ Δήμου Μυστρά, 5 χλμ. ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη τῆς Σπάρτης, ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ Σπάρτης–Καλαματας.

Ἡ θεμελίωση τοῦ κτιρίου ἔγινε τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1983 ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιο. Τὰ ἐγκαίνια λειτουργίας τοῦ ἔγιναν στίς 18 Μαΐου 1986 ἐνῶ στίς 29 Ἀπριλίου 1990 ἐγκαινιάστηκαν δύο ἀκόμα πτέρυγες.

Τὸ Ίδρυμα ἔχει φιλανθρωπικὸ χαρακτήρα. Διοικεῖται ἀπὸ 5μελές Διοικητικὸ Συμβούλιο μέ Πρόεδρο τὸ Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη κ. Εὐστάθιο. Περιθάλπει καὶ προσφέρει ὑπηρεσίες σέ 85 ἄτομα πού κυρίως πάσχουν ἀπὸ νοητικὴ ὑστέρηση, κινητικὲς ἀναπηρίες καθὼς καὶ ὑπερῆλικες μέ χρόνια προβλήματα ὑγείας. Στόν φορέα ἀπασχολεῖται προσωπικὸ διαφόρων

εἰδικότητων ὅπως: νοσηλεύτριες, ψυχολόγος, κοινωνικὴ λειτουργός, διοικητικὸ καὶ βοηθητικὸ προσωπικὸ.

Οἱ ὑπηρεσίες πού προσφέρονται ἀπὸ τὸ Ίδρυμα χωρίζονται στίς ἐξῆς κατηγορίες: 1) πρόγραμμα κλειστῆς περίθαλψης, 2) προγράμματα κατάρτισης καὶ δημιουργικῆς ἀπασχόλησης, 3) προγράμματα κοινωνικοποίησης, ψυχαγωγίας καὶ ἀθλητισμοῦ καὶ 4) πρόγραμμα κοινωνικῆς ὑπηρεσίας.

Πρωταρχικὸς σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ ἀξιοπρεπὴς διαβίωση τῶν τροφίμων. Ἡ ἰατροφαρμακευτικὴ τους περίθαλψη περιλαμβάνει παρακολούθηση καὶ θεραπευτικὴ προσέγγιση ἀπὸ παθολόγο καὶ νευρολόγο – ψυχίατρο καθὼς καὶ ἀπὸ ἰατρούς ὄλων των εἰδικότητων. Ἐπίσης ὅλο το 24ωρο παρέχονται ὑπηρεσίες ἀπὸ τὸ νοσηλευτικὸ καὶ βοηθητικὸ προσωπικὸ.

Ἀπὸ τὸ 1991 λειτουργεῖ σέ εἰδικὰ διαμορφωμένο χῶρο, Κέντρο Κατάρτισης καὶ Δημιουργικῆς Ἀπασχόλησης μέ 4 ἐργαστήρια: ὑφαντικῆς, κεντητικῆς, γενικῆς

Τὸ Ίδρυμα Περιθάψεως Χρονίως Πασχόντων «Ὁ Ἅγιος Παντελεήμων»

χειροτεχνίας καὶ κηπουρικῆς. Στά προγράμματα αὐτά συμμετέχουν ἄτομα ἄνω των 16 ἐτῶν, τρόφιμοι καθὼς καὶ 20 περίπου ἐξωτερικοί ἐκπαιδευόμενοι πού ἐξυπηρετοῦνται καθημερινά στή μετακίνησή τους ἀπὸ τὸ λεωφορεῖο τοῦ Ἰδρύματος. Τά προγράμματα λειτουργοῦν καθημερινά, ἀπὸ Δευτέρα ἕως καὶ Παρασκευή ἀπὸ τίς 8:30 τὸ πρωὶ μέχρι τίς 2:00 τὸ μεσημέρι, στά ὁποῖα οἱ ἐκπαιδευόμενοι καταρτίζονται σύμφωνα μέ τίς δυνατότητες καὶ τά ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Σέ ὅλα τα παραπάνω προστίθεται ἡ θεραπευτική προσέγγιση τῶν καταρτιζόμενων κατὰ περίπτωση σέ ἀτομική καὶ ὁμαδική βάση, ἀπὸ ἐξειδικευμένο προσωπικό καὶ ψυχολογική ὑποστήριξη, ἐπικοινωνία καὶ ἐλεύθερη δημιουργική ἔκφραση.

Παράλληλά το βασικό πρόγραμμα ἐμπλουτίζεται μέ πρόγραμμα Εἰδικῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς. Τό πρόγραμμα αὐτό συμβάλλει σημαντικά στήν ἀνάπτυξη τῆς φυσικῆς τους κατάστασης, τοῦ αὐτοσεβασμοῦ καὶ τῆς αὐτοεκτίμησης ἀλλά καὶ στήν ψυχαγωγία τους.

Μάλιστα σέ ἄρκετους ἀπὸ τοὺς ἐκπαιδευόμενους ἔχει δοθεῖ ἡ εὐκαιρία νά συμμετέχουν στοὺς ἀγῶνες SPECIAL OLYMPICS. Συγκεκριμένα ἀπὸ τὸ 1993 ἕως καὶ σήμερα ἔχουν συμμετάσχει σε 9 ἐπισημες διοργανώσεις πού διεξήχθησαν σέ διάφορες πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἀκόμα καὶ στήν Κύπρο. Ἔτσι οἱ ἀθλητές τοῦ Ἰδρύματος εἶχαν τήν εὐκαιρία νά ταξιδέψουν σέ διάφορα μέρη, νά γνωρίσουν ἄλλους συναθλητές τους, νά ψυχαγωγηθοῦν καὶ νά γυρίσουν νικητές φέρνοντας μαζί τους πολλά μετάλλια. Σέ ὅλες αὐτές τίς συμμετοχές ἔχουν διακριθεῖ στά ἀγωνίσματα τοῦ στίβου, τῆς κολύμβησης καὶ στό bowling ἀποκομίζοντας χρυσά, ἀργυρᾶ καὶ χάλκινα μετάλλια.

Μέσα στά πλαίσια ἐφαρμογῆς τῶν προγραμμάτων κοινωνικοποίησης καὶ ψυχαγωγίας ὑλοποιοῦνται προγράμματα μέ διάφορες δραστηριότητες ὅπως: συμμετοχή σέ διάφορες πολιτιστικές ἐκδηλώσεις, θεατρικές παραστάσεις, ἐπαφές τῶν τροφίμων μέ κατοίκους στήν περιοχή, ἀνταλλαγή ἐπισκέψεων μέ μαθητές σχολείων, ἐξόδους σέ ἐστιατόρια καὶ ἀναψυκτήρια, διοργάνωση ἡμερήσιων ἐκδρομῶν, ἐνῶ οἱ τρόφιμοι καὶ οἱ ἐκπαιδευόμενοι τά τελευταῖα χρόνια ἀπολαμβάνουν καλοκαιρινές διακοπές στίς κατασκηνώσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, στό Παλαιοκάστρο Λαχίου Βοιῶν Λακωνίας ὅπου ἔχουν κατασκευαστεῖ γιά τὸ σκοπὸ αὐτό.

Νά σημειωθεῖ ὅτι ἀπὸ τὸ ἔτος 2003 ἕως καὶ σήμερα πραγματοποιεῖται κάθε χρόνο θεατρική παράσταση στίς κατασκηνώσεις μέ συμμετοχή τῶν ἴδιων των τροφίμων καὶ ἐκπαιδευόμενων τοῦ Ἰδρύματος. Ἀκόμη νά σημειωθεῖ ὅτι οἱ τρόφιμοι καὶ οἱ ἐκπαιδευόμενοι μέ τὴ συμμετοχή τους σέ τέτοιου εἴδους δραστηριότητες ἀποκομίζουν πολλαπλά ὀφέλη ὅπως ἡ ψυχαγωγία, οἱ εὐκαιρίες γιά μάθηση καὶ ἐξέλιξη, ἡ κοινωνικοποίηση, ἡ ψυχοκινητική καὶ συναισθηματική καλλιέργεια.

Τέλος τὸ πρόγραμμα κοινωνικῆς ὑπηρεσίας περιλαμβάνει μηχανογραφημένη ἀρχειοθέτηση ἐνῶ ὑλοποιοῦνται προγράμματα μέ ὁμάδες κοινωνικοποίησης καὶ ἐλεύθερης ἔκφρασης καθὼς ἀτομική καὶ ὁμαδική θεραπευτική προσέγγιση.

Τὸ Ἰδρυμα μέσα ἀπὸ τὴ μακρόχρονη πορεία του, μέ τὴ βοήθεια τοῦ Πανάγαθου Θεοῦ καὶ τὴν ἔμπρακτη ὑλική καὶ ἠθική συμπαράσταση τῶν φίλων του, πρόσφερε καὶ εὐελπιστεῖ νά συνεχίσει νά παρέχει τὴν καλύτερη δυνατὴ καὶ ἀξιοπρεπὴ φροντίδα στοὺς ἐμπερίστατους τροφίμους του.

Γεγονότα - Σχόλια

ΕΤΗΣΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΙΕΡΑΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Μέ ἐπιτυχία πραγματοποιήθηκε στίς 5 Σεπτεμβρίου 2011 τό καθιερωμένο ἐτήσιο Γενικό Ἱερατικό Συνέδριο τῶν πρεσβυτέρων καί διακόνων τῆς Ἱεῤῥας Μητροπόλεως μας ὑπό τήν πεπνυμένη καθοδήγηση τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας κ. Εὐσταθίου. Πρίν τήν ἔναρξη τοῦ συνεδρίου, προηγήθηκε Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία στόν Μητροπολιτικό Ναό Σπάρτης, στήν ὁποία χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Εὐστάθιος παρουσία ὄλων των κληρικῶν τῆς μητροπολιτικῆς μας περιφέρειας. Στό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας τελέστηκε ἐπιμνημόσυνη δέηση ὑπέρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἱερέων πού κοιμήθηκαν κατά τό παρελθόν ἐκκλησιαστικό ἔτος. Ἐν συνεχείᾳ στήν παρακείμενη αἴθουσα τῆς Στέγης Νεότητας ἄρχισαν οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου μέ γενικό θέμα, «Τό Μυστήριο τῆς Ἱεῤῥας Ἐξομολογήσεως» με κεντρικό εἰσηγητή-ὀμιλητή τόν Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο π. Κωνσταντῖνο Καραῖσαρίδη, Καθηγητή τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καί Ἐφημέριό του Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Μαρίας Ἰλισίων. Ὁ εἰσηγητής ἀνέπτυξε μέ ἐνάργεια καί θεολογική τεκμηρίωση τό θέμα τῆς εἰσηγήσεώς του καί στή συνέχεια ἀκολούθησε ἐποικοδομητικός διάλογος πάνω σε ἐρωτήσεις καί ἀπορίες τῶν παρευρισκομένων κληρικῶν. Τό συνέδριο ὁλοκληρώθηκε μέ τήν γενική τοποθέτηση

τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Εὐσταθίου καί τίς κατευθύνσεις πού ἔδωσε γιά τήν νέα ἐκκλησιαστική χρονιά.

ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ

Μέ τήν πρέπουσα ἐκκλησιαστική τάξη καί μεγαλοπρέπεια ἐόρτασε ἡ τοπική μας Ἐκκλησία στίς 20 Σεπτεμβρίου τήν μνήμη τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Εὐσταθίου καί συνάμα τά σεπτὰ ὀνομαστήρια τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μᾶς κ. Εὐσταθίου. Τήν παραμονή τῆς ἐορτῆς τελέστηκε στόν Μητροπολιτικό Ναό Σπάρτης ὁ πανηγυρικός Ἑσπερινός χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου καί συγχοροστατοῦντων τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τριφυλίας κ. Χρυσοστόμου καί τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀνδρούσης κ. Θεοκτίστου. Τήν κυριώνυμο ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τελέστηκε πανηγυρικά ὁ Ὅρθρος καί ἡ Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ ἐορτάζοντος Μητροπολίτου κ. Εὐσταθίου καί συλλειτουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Καστορίας κ. Σεραφεῖμ ὁ ὁποῖος κήρυξε τόν θεῖο λόγο καί Τριφυλίας κ. Χρυσοστόμου καί τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀνδρούσης κ. Θεοκτίστου. Τόσο κατά τή διάρκεια τοῦ Ἑσπερινοῦ, ὅσο καί κατά τή διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας, ὁ κλῆρος καί ὁ λαός τῆς Ἱεῤῥας Μητροπόλεως, παρευρέθηκαν καί συμπροσευχήθηκαν γιά τόν ἐορτάζοντα Μητροπολίτη, δείχνοντας τήν ἀπεριόριστη

ἀγάπη τους καί τήν ἐκτίμησή τους πρός τόν πνευματικό πατέρα καί ποιμενάρχη τους. Ὅμως ὁ φετινός ἑορτασμός εἶχε μιᾶ ὠφέλιμη ἰδιαιτερότητα. Ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης λόγω τῆς οἰκονομικῆς ὑφέσεως καί τῆς γενικότερης κατάστασης πού ἐπικρατεῖ στό λαό, εἶχε ἐκφράσει τήν ἐπιθυμία νά ματαιωθοῦν ὅλες οἱ ὑπόλοιπες ἐκδηλώσεις (τραπέζι, ἐπισκέψεις κλπ), ἐνῶ παρακάλεσε ὄσους εἶχαν τήν ἐπιθυμία νά προσφέρουν γλυκά ἢ ἄνθη, νά δώσουν τό ἀντίτιμο στά ἰδρύματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΝΕΟΥ ΚΛΗΡΙΚΟΥ

Μέ τή χάρη τοῦ Δωρεοδότου Θεοῦ ἕνας ἀκόμη κληρικός προστέθηκε στό δυναμικό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας. Πρόκειται γιά τόν π. Ἀγαθάγγελο Ἀρβανίτη ἀδελφό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα τόν ὁποῖο χειροτόνησε Διάκονο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τήν Κυριακή 4 Σεπτεμβρίου στήν ἐνορία Κονιδίτσας ἀπό τήν ὁποία καί προέρχεται, ἐνῶ στίς 8 Σεπτεμβρίου στήν πανηγυρίζουσα Ἱερά Μονή Φανερωμένης Ἀναβρυτῆς τόν χειροτόνησε πρεσβύτερό τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἦδη ὁ π. Ἀγαθάγγελος ἐξυπηρετεῖ τήν ἐνορία τῆς Κονιδίτσας.

ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΣΠΑΡΤΗΣ ΟΣΙΟΥ ΝΙΚΩΝΟΣ

Μέ μεγαλοπρέπεια καί κατάνυξη καί μέ τήν συμμετοχή σύμπαντός του κλήρου καί πλήθους πιστοῦ λαοῦ τῆς πόλεως τῆς Σπάρτης καί τῆς περιφέρειας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, ἑορτάστηκε στίς 26 Νοεμβρίου 2011, ἡ μνήμη τοῦ πολιούχου

καί προστάτη τῆς Λακεδαιμόνος Ὁσίου Νίκωνος τοῦ «Μετανοεῖτε». Εἰδικότερα, τήν παραμονή τῆς ἑορτῆς, Παρασκευή 25 Νοεμβρίου 2011 τελέσθηκε ὁ πανηγυρικός Ἀρχιερατικός ἔσπερινός στόν ὁποῖο χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Διονύσιος, ἐνῶ συγχοροστάτησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσογαίας κ. Νικόλαος, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Εὐστάθιος καί οἱ Θεοφ. Ἐπίσκοποι Ἐπιδαύρου κ. Καλλίνικος καί Ἀνδρούσης κ. Θεόκτιστος. Τόν θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Διονύσιος, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στήν ζωή τοῦ Ὁσίου καί στό πέρασμά του ἀπό ὀλόκληρη τήν Ἑλλάδα καί τήν Κόρινθο, καταλήγοντας στήν περιάκουστη Σπάρτη κηρύσσοντας τή μετάνοια. Τό πρωί τοῦ Σαββάτου 26 Νοεμβρίου 2011, τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ὁρθρου καί τῆς Θείας Εὐχαριστίας προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσογαίας κ. Νικόλαος, ὁ ὁποῖος κήρυξε καί τόν θεῖο λόγο. Οἱ ἑορταστικές ἐκδηλώσεις ἐπισφραγίστηκαν μέ τήν λιτάνευση τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας τοῦ Ὁσίου στούς δρόμους τῆς πόλεως. Μετά τό τέλος τῆς Ἱερᾶς Λιτανείας, στήν ὁποία συμμετεῖχαν καί τά σχολεῖα καί τῶν τριῶν βαθμίδων τῆς πόλεως, ἄγημα τοῦ στρατοῦ καί ἡ φιλαρμονική τοῦ Δήμου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Εὐστάθιος εὐχαρίστησε τούς προσκεκλημένους ἀρχιερεῖς πού λάμπρυναν μέ τήν παρουσία τούς τήν ἑορτή τοῦ πολιούχου μας, τούς ἐκπροσώπους τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως, τοῦ νομοῦ καί τῆς περιφέρειας Πελοποννήσου, καθώς καί ὄλους τους εὐσεβεῖς πιστούς, πού παρέστησαν μέ ὑποδειγματικό τρόπο στόν

έορτασμό, δίδοντας ταυτοχρόνως καί ὀλιγόλογο, ἀλλά σημαντικό μήνυμα, ὅτι: «καταγράφουμε μέ τή ζωή μας πολλές ἐνδείξεις σεβασμοῦ καί ἀγάπης πρὸς τόν Ἅγιο, ἀλλά ἐκεῖνος ζητᾷ καί ἀπόδειξη τῆς ἀγάπης μας. Καί ἡ ἀπόδειξη εἶναι μία: ἡ ἐφαρμογή τῆς διδασκαλίας του καί τοῦ παραγγέλματός του περί μετάνοιας». Τίς ἀκολουθίες ἀναμετέδωσε ὁ Ραδιοφωνικός Σταθμός τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΑΣ

Δύο νέα βιβλία ἐξέδωσε ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας ἐνισχύοντας καί μέ αὐτό τόν τρόπο τό πνευματικό ἔργο πού ἐπιτελεῖται σέ αὐτήν. Τό πρῶτο βιβλίο εἶναι πόνημα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μᾶς κ. Εὐσταθίου καί ἔχει ὡς τίτλο «Παιδί μου,» καί περιλαμβάνει κείμενα-ἀπαντήσεις σέ πολύ καίρια ἐρωτήματα πού θέτουν πολλοί νέοι της ἐποχῆς μας, σέ διάφορα θέματα πού τούς ἀπασχολοῦν καί εἰδικότερα σέ θέματα πού ἔχουν σχέση μέ τήν Ἐκκλησία. Τά κείμενα τοῦ βιβλίου ἀντανάκλουν τό πατρικό ἐνδιαφέρον καί τήν ἀγωνία τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας γιά τή νέα γενιά καί ἀποτελοῦν καρπό τῆς ποιμαντικῆς ἐμπειρίας καί συναναστροφῆς του μέ νέους ἀνθρώπους. Τό δεύτερο βιβλίο ἔχει σχέση μέ τήν τοπική ἀγιολογία καί ἔχει τίτλο «Οἱ Ἅγιοί της Λακωνίας στό διάβα τῶν αἰώνων». Εἶναι μιά σπουδαία ἐπιστημονική ἐργασία τοῦ φιλολόγου Πέτρου Βλαχάκου καί παρουσιάζει τούς ἁγίους πού ἀνήκουν στό τοπικό ἀγιολόγιο. Ἡ ἰδιαιτερότητα τοῦ ἔγκειται στό ὅτι ὁ συγγραφέας κατόπιν

ἐπισταμένης ἔρευνας ἀνακάλυψε καί ἄλλους ἁγίους της Ἐκκλησίας μας πού εἶχαν σχέση μέ τήν Λακωνία ἀνεβάζοντας ἔτσι τούς Λάκωνες Ἅγίους σέ 25. Μέ τήν ἔκδοση αὐτή ἐκπληρώθηκε μιά πολυετής ἐπιθυμία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας, γιά μιά εἰς βάθος ἔρευνα πάνω στήν τοπική ἀγιολογία.

ΕΝΟΡΙΑΚΕΣ ΝΕΑΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Πλούσιο καί ἐνδιαφέρον εἶναι τό ἔργο πού ἐπιτελεῖται ἀπό πολλές ἐνορίες τῆς Μητροπόλεώς μας στόν τομέα τῆς νεότη-τας. Μέσα στά πλαίσια τῶν κατηχητικῶν συνάξεων πραγματοποιοῦνται καί ἄλλες πολύ ὠφέλιμες δραστηριότητες. Συγκεκριμένα τήν Κυριακή 9 Ὀκτωβρίου 2011 τά παιδιά τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου Κοκκινόραχης μέ τήν καθοδήγηση τῶν κατηχητῶν καί τῶν γονέων, ἔφτιαξαν Φανουρόπιτα στό Πνευματικό Κέντρο τῆς Ἐνορίας. Ὅλα τα παιδιά ἀνεξαρτήτου ἡλικίας καί φύλου καί ἀφοῦ ἔφεραν ἀπό μόνα τους τά ὑλικά πού θά χρειαζόντουσαν, ἔβαλαν ὅλη τους τήν τέχνη γιά νά φτιάξουν τήν καλύτερη φανουρόπιτα. Νωρίτερα ὁ ἐφημέριός τους π. Συμεών τούς μίλησε γιά τόν Ἅγιο Φανούριο, ἔκανε προσευχή καί τούς ἐξήγησε γιατί οἱ πιστοί φτιάχνουν Φανουρόπιτα. Μιά ἀκόμη δραστηριότητα ἦταν ὁ φιλικός ἀγώνας ποδοσφαίρου πού ἔγινε μεταξύ των κατηχητικῶν ὁμάδων τῶν ἐνοριῶν Ὁσίου Νίκωνος καί Κοκκινόραχης. Τά παιδιά μέ τήν συνοδεία καί προτροπή τῶν κατηχητῶν τους, ἔπαιξαν, γέλασαν, διασκέδασαν καί πέρασαν δύο εὐχάριστες ὥρες μέ τή χαρά τοῦ παιχνιδιοῦ.

Χρονικά τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ κατά τόν μήνα Σεπτέμβριον 2011:

Ἐ λ ε ι τ ο ὄ ρ γ η σ ε τήν 3^{ην} εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Αἰγίνης προσκληθεῖς εὐγενῶς ὑπό τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου, τήν 4^{ην} εἰς τήν Κονιδίτσαν, τήν 8^{ην} εἰς τήν πανηγυρίζουσαν Ἱεράν Μονήν Φανερωμένης Ἀναβρυτῆς, τήν 10^{ην} εἰς τόν Ἱερόν Ναόν Ἁγίου Ἰωάννου Πατρῶν, ὅπου καί ἐτέλεσε τό τεσσαρακονθήμερον Μνημόσυνον τῆς Γιαννούλας Γκρέκα, μητρός τοῦ Ἀρχιμανδρίτου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας π. Ἀριστάρχου, τήν 11^{ην} εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ναόν, τήν 14^{ην} εἰς τήν Νεάπολιν, τήν 18^{ην} εἰς τόν Ἅγιον Ἰωάννην, τήν 20^{ην} εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ναόν ἐπί τῇ ἑορτῇ τοῦ Μεγαλομάρτυρος Ἁγίου Εὐσταθίου, συλλειτουργησάντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Καστορίας κ. Σεραφεῖμ καί Τριφυλίας κ. Χρυσοστόμου καί τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀνδρούσης κ. Θεοκτίστου, ἐνῶ συμπροσευχήθησαν εἰς τό Ἱερόν Βῆμα ὁ νῦν Σεβ. Δωδώνης κ. Χρυσόστομος καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Χρυσόστομος καί τήν 24^{ην} εἰς τόν Ἱερόν Ναόν τῆς Μυρτιδιωτίσσης Κυθήρων, προσκληθεῖς εὐγενῶς ὑπό τοῦ Σεβ. Κυθήρων κ. Σεραφεῖμ.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ἄ τ η σ ε κατὰ τόν ἑσπερινόν τήν 7^{ην} εἰς τήν πανηγυρίζουσαν Ἱεράν Μονήν Γιατρίσσης προσκληθεῖς εὐγενῶς ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου, τήν 19^{ην} εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ναόν, τῆς

χοροστασίας προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος καί τήν 30^{ην} εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν Ἐλευθερωτρίας Βασσαρά.

Ἐ β ἄ π τ ι σ ε τήν 18^{ην} εἰς τόν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Σπάρτης τό τέκνον τοῦ αἰδεσ. Ἱερέως Ἡλία Βουρβουριώτη ὀνομάσας αὐτό Ἑλένη.

Ἡ ὑ λ ό γ η σ ε τήν 3^{ην} εἰς τόν Ἱερόν Ναόν Ὁσίου Νίκωνος τόν γάμον τοῦ Χρήστου Σπηλιωτόπουλου καί τῆς Νατάσας Τολκατζοπούλου, τήν 10^{ην} εἰς τόν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Καλαμάτας τόν γάμου τοῦ Νικήτα Παπαγεωργοπούλου καί τῆς Ἰωάννας Γαλανοπούλου θυγατρὸς τοῦ Ἱερέως π. Ξενοφῶντος καί ἐγγονῆς τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας, τήν 11^{ην} εἰς τόν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ναυπλίου τόν γάμον τοῦ Ἀντωνίου Λιάτσου καί τῆς Κανέλλας Μανώλη, τήν ἴδιαν ἡμέραν εἰς τόν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος Μυστρά τόν γάμον τοῦ Νικολάου Σκιαδᾶ υἱοῦ τοῦ Ἱερέως Παναγιώτου Σκιαδᾶ καί Λογιστοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τῆς Ἀργυρούλας Βαχαβιώλου, τήν 17^{ην} εἰς τήν Μαγούλαν τόν γάμον τοῦ Ἰωάννου Βάρλα, υἱοῦ πολυτέκνου οἰκογενεῖας καί τῆς Σωτηρίας Τσουρούνη.

Ἐ χ ε ι ρ ο τ ό ν η σ ε τήν 4^{ην} εἰς τήν Κονιδίτσαν Διάκονον τόν Μοναχόν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Τεσσαράκοντα π. Ἀγαθάγγελον, τόν ὁποῖον τήν 8^{ην} εἰς τήν πα-

νηγυρίζουσαν Ἱεράν Μονήν Φανερωμένης ἐχειροτόνησε Πρεσβύτερον.

Π ρ ο έ σ τ η τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας τῆς Κηδείας τῆς Μοναχῆς Ἐλεούσης εἰς τήν Ἱεράν Μονήν Ζερμπίτσας τήν 25^{ην} καί τήν 27^{ην} εἰς τό Α΄ Κοιμητήριον Ἀθηνῶν τῆς Κηδείας τῆς Γεωργίας Ράμμου.

Ἐ τ έ λ ε σ ε τόν ἀγιασμόν ἐπί τῆ ἐνάρξει τοῦ νέου σχολικοῦ Ἔτους τήν 12^{ην} εἰς τό ΕΠΑΛ, εἰς τό Μουσικό Γυμνάσιο-Λύκειο καί εἰς τό Νυχτερινό Γυμνάσιο-Λύκειο.

Ἐ π ρ α γ μ α τ ο π ο ί η σ ε τήν 5^{ην} Γενικόν Ἱερατικόν Συνέδριον ἐν Σπάρτῃ.

Π ρ ο ή δ ρ ε υ σ ε τήν 12^{ην} καί τήν 30^{ην} Συνοδικῆς τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Κατά τόν μῆνα Ὀκτώβριον 2011:

Ἐ λ ε ι τ ο ύ ρ γ η σ ε τήν 2αν εἰς τήν Καλλονήν, τήν 8^{ην} εἰς τόν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Π. Φαλήρου κατά τήν χειροτονίαν τοῦ Μητροπολίτου Χίου κ. Μάρκου, τήν 9^{ην} εἰς τό Ξηροκάμπι (προέστη ἐν συνέχεια τοῦ καθιερωμένου μνημοσύνου τῶν Εὐεργετῶν τοῦ Δήμου καί τῆς Ἐνορίας), τήν 15^{ην} εἰς τόν Ἱερόν Ναόν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Ν. Σμύρνης (ἐτέλεσε μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ν. Σμύρνης κ. Συμεών τό ἐτήσιον μνημόσυνον τοῦ ἐπ' ἀδελφή αὐτοῦ γαμβροῦ Ἀθανασίου), τήν 23^{ην} εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ναόν (Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου), τήν 26^{ην} εἰς τήν ἐνορίαν Φιλισίου εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, τήν 28^{ην}

εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ναόν καί ἐν συνεχεία προέστη τῆς Δοξολογίας ἐπί τῆ Ἑθνικῆ Ἑορτῇ.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ἄ τ η σ ε κατὰ τόν ἐσπερινόν τήν 20^{ην} εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Ἰωάννου, τήν 25^{ην} εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Παπαδιανίκων καί τήν 31^{ην} εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων τῆς ὁμωνύμου ἐνορίας.

Ἐ β ἄ π τ ι σ ε τήν 28^{ην} εἰς τήν Ἀπιδεάν τό τέκνον τοῦ Δημητρίου καί Ἰωάννας Κατσάκη εἰς τό ὅποιον ἐδόθη τό ὄνομα Ἀναστάσιος καί τήν 30^{ην} εἰς τήν Φιλοθέην Ἀθηνῶν τό τέκνον τοῦ Ἰατροῦ Βασιλείου Ἀρμόνη εἰς τό ὅποιο ἐδόθη τό ὄνομα Λαμπρινή.

Π ρ ο έ σ τ η τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας τῆς Κηδείας τήν 9^{ην} εἰς τόν Θεολόγον τοῦ Δημητρίου Ζαχαράκη, τήν 18^{ην} εἰς τήν Μονεμβασίαν τῆς Κηδείας τοῦ Θεοδώρου-Οδυσσεά Γιαννίτση καί τήν 25^{ην} εἰς τήν Παλαιοπαναγιάν τῆς Κηδείας τοῦ Γεωργίου Φουντούκη.

Ἐ έ λ ε σ ε τρισάγιον τήν 3^{ην} εἰς τόν τάφον τοῦ προκατόχου τοῦ Ἱεροθέου καί τήν 4^{ην} εἰς τόν ἐν Ἀθήναις τάφον τοῦ προκατόχου τοῦ Κυπριανοῦ.

Π ρ ο ή δ ρ ε υ σ ε τήν 13^{ην} Συνάξεως τῶν Ἀρχιερατικῶν Ἐπιτρόπων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐν Σπάρτῃ, τήν 31^{ην} συνεδριάσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καί τήν 27^{ην} συνεδριάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων.

Σ υ μ μ ε τ έ σ χ ε εἰς τὰς ἐργασίας τῆς

Σεπτῆς τακτικῆς Ἱεραρχίας ἀπό 4 ἕως καί 7 ἐν Ἀθήναις ὡς μέλος αὐτῆς.

Κατά τόν μῆνα Νοέμβριον 2011:

Ἐ λ ε ι τ ο ὄ ρ γ η σ ε τήν 1^η εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων τοῦ Γηροκομείου Σπάρτης, τήν 6ην εἰς τόν Ἱερόν τῆς Ὑπαπαντῆς Γεωργιτσίου (εἰς τήν συνέχειαν ἐτέλεσε τό καθιερωμένο Μνημόσυνο τῶν πεσόντων Ἀεροπόρων καί πρό τοῦ Μνημείου Τρισάγιον), τήν 8ην εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν τοῦ ΚΕΕΜ Σπάρτης, τήν 9ην εἰς τόν πανηγυρίζοντα προσκυνηματικόν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Συκέας, τήν 13ην εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ναόν, τήν 20ήν εἰς τήν Χρύσαφα, τήν 21ην εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ναόν (ἐν συνεχείᾳ προέστη τῆς Δοξολογίας ἐπί τῇ ἑορτῇ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων), τήν 25ην εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης «τῶν Σχολειῶν» Σπάρτης, τήν 26ην εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν τοῦ Πολιούχου μας Ὁσίου Νίκωνος μετ' ἄλλων ἀρχιερέων, τήν 27ην εἰς τόν ἴδιον Ἱερόν Ναόν ἐτέλεσε τό μνημόσυνον τῶν κτητόρων καί τήν 30ήν εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Καρυῶν.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ἄ τ η σ ε κατὰ τόν ἐσπερινόν τήν 2αν εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μυρτέας (Ἀνακομιδή τῶν Ἱερῶν Λειψάνων) τήν 7ην εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν τῶν Ταξιαρχῶν Νιάτων, τήν 8ην εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν

Ναόν τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Βλαχιώτη, τήν 10ην εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ Χίου (τῆς χοροστασίας προέστη ὁ ἄρτι ἐνθρονισθεῖς Μητροπολίτης Χίου κ. Μάρκος), τήν 20ήν εἰς τόν Ἱερόν Ναόν τοῦ Πολιούχου μας (ἑναρξίς ἐβδομάδος Ὁσίου Νίκωνος), τήν 25ην εἰς τόν ἴδιον πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν, τῆς χοροστασίας προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Διονύσιος.

Ἡ ὑ λ ό γ η σ ε τήν 12ην εἰς τόν Ἱερόν Ναόν τῆς Ἁγίας Βαρβάρας Καλογωνιάς τόν γάμον τοῦ Σταύρου Κούμαρη καί τῆς Πολυτίμης Μπουγάδη.

Π ρ ο έ σ τ η τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας τῆς Κηδείας τοῦ Ἰωάννου Κατσώνη εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ναόν τήν 8ην, τήν 14ην εἰς Βλαχιώτη τῆς Κηδείας τῆς Ἀναστασίας Μανωλάκου, τήν 18ην εἰς τόν Ἁγιον Ἰωάννην τῆς Κηδείας τοῦ Κων/νου Λάδη, τήν 19ην εἰς τόν Ἁγιον Μάμα τῆς Κηδείας τοῦ Ἰωάννου Τσιγκούνη, πενθεροῦ τοῦ Ἱερέως Δημητρίου Βλαχάκη.

Ὁ σαύτως π ρ ο έ σ τ η εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ναόν τῆς Δοξολογίας διά τήν Ἐθνικήν Ἀντίστασιν καί τοῦ Μνημοσύνου τῶν 118 ἐκτελεσθέντων ὑπό τῶν Στρατευμάτων Κατοχῆς καί ἐν συνεχείᾳ ἐτέλεσε τρισάγιον εἰς τόν τόπον τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν.

Ἐ π ρ α γ μ α τ ο π ο ί η σ ε τήν 21^η ἐν Σπάρτῃ Σύναξιν τῶν Διευθυντῶν ὄλων τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί συνεζήτησε τρόπους

ἀντιμετωπίσεως τῆς οἰκονομικῆς ὑφέσεως καὶ τὴν 9^ν Σύναξη τῶν Ἀγάμων Ἐφημερίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Κατὰ τὰς ὑπολοίπους ἐργασίμους ἡμέρας καὶ ὥρας ἐπεσκεφθῆ τὰ Ἱδρύματα, τὸ Νοσοκομεῖον Σπάρτης καὶ ἐδέχθη εἰς τὸ Γραφεῖον, τὰς Ἀρχὰς τοῦ Νομοῦ, Ἐκκλησιαστικά Συμβούλια, Συλλογικούς Φορεῖς καὶ Χριστιανούς ἀπὸ τὴν Μητροπολιτικὴν μας περιοχὴν καὶ ἀπὸ ἄλλα διαμερίσματα τῆς χώρας μας.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀνδρουσῆς κ. ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ:

Κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 2011:

Ἐ λ ε ι τ ο ὑ ρ γ η σ ε τὴν 3^ν εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Σπάρτης ἐπὶ τοῖς ὀνομαστηρίοις αὐτοῦ, τὴν 11^ν εἰς Ἀσωπόν, τὴν 14^ν εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Παναγίας Φανερωμένης Ἀναβρυτῆς, τὴν 18^ν εἰς Συκαράκιον, τὴν 20^ν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Σπάρτης, τὴν 24^ν εἰς Δαμονιανὴν καὶ τὴν 25^ν εἰς Ἄφυσσοῦ.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ἄ τ η σ ε τὴν 2^{αν} εἰς Ἅγιον Νικόλαον Σπάρτης (ἐσπερινός Ἁγίου Θεοκτίστου), τὴν 7^ν εἰς Ἀσωπόν, τὴν 23^ν εἰς Ἀμύκλες καὶ τὴν 25^ν εἰς Θεολόγον.

Ἐ τ ἔ λ ε σ ε τὴν 12^ν τὸν Ἀγιασμόν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους εἰς τὰ Δημοτικά Σχολεῖα Ἀσωποῦ καὶ Παππαδιανίκων καὶ εἰς τὸ Γυμνάσιον Παππαδιανίκων.

Κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 2011:

Ἐ λ ε ι τ ο ὑ ρ γ η σ ε τὴν 2^{αν} εἰς Χρύσαφα,

τὴν 9^ν εἰς Σκούραν, τὴν 16^ν εἰς Καστόρειον, τὴν 21^ν εἰς Γεράκιον ἐπὶ τῇ πανηγύρει τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Ἰωάννου, τὴν 23^ν εἰς Ρηχέαν, τὴν 26^ν εἰς Ἅγιον Δημήτριον Μονεμβασίας, τὴν 28^ν εἰς Μολάους ὅπου προέστη τῆς Δοξολογίας τῆς 28^{ης} Ὀκτωβρίου καὶ τὴν 30^ν εἰς Λογγάστραν.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ἄ τ η σ ε τὴν 20^ν εἰς Μολάους, τὴν 25^ν εἰς Πάκια καὶ τὴν 31^ν εἰς τὸ πανηγυρίζον παρεκκλήσιον τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων τοῦ Γηροκομεῖου Σπάρτης.

Κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 2011:

Ἐ λ ε ι τ ο ὑ ρ γ η σ ε τὴν 1^ν εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Ἁγίων Ἀναργύρων Πάρνωνος, τὴν 6^ν εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Ζερμπίτσης (τεσσαρακονθήμερον μνημόσυνον Μοναχῆς Ἐλεούσης), τὴν 9^ν εἰς Ἅγιον Νεκτάριον Αἰγίνης προσκεκλημένος ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, τὴν 13^ν εἰς Καλαμάταν, τὴν 20^ν εἰς Μαγούλαν, τὴν 21^ν εἰς Λεωνίδιον (Μετόχιον Ἱερᾶς Μονῆς Ἐλώνης), τὴν 26^ν εἰς Ὅσιον Νίκωνα Σπάρτης καὶ τὴν 27^ν εἰς Παπαδιάνικα (Μνημόσυνον π. Βασιλείου Κληρονόμου).

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ἄ τ η σ ε τὴν 8^ν εἰς Ἅγιον Νεκτάριον Αἰγίνης, τὴν 20^ν εἰς Λεωνίδιον, τὴν 24^ν εἰς Βρονταμάν, τὴν 25^ν εἰς Ὅσιον Νίκωνα Σπάρτης καὶ τὴν 29^ν εἰς Γούβες.

Ὁ ρ κ ι σ ε τὴν 11^ν εἰς ΚΕΕΜ τὴν 2011 Δ' ΕΣΣΟ.

Σ υ μ μ ε τ ε ἴ χ ε τὴν 12^ν εἰς τὴν ἐνθρόνησιν τοῦ νέου Μητροπολίτου Ζακύνθου κ. Διονυσίου.

Από τό Γενικό Ίερατικό Συνέδριο (Σπάρτη 5/9/2011)

Από τόν φιλικό άγώνα ποδοσφαίρου μεταξύ των κατηχητικών σχολείων τών ένοριών Όσίου Νίκωνος Σπάρτης καί Κοκκινόραχης

Οι Αρχιερείς πού συμμετείχαν στην πανήγυρη του Όσιου Νίκωνος. Διακρίνονται από άριστερά ό Θεοφ. Έπίσκοπος Έπιδαύρου κ. Καλλίνικος, ό Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσογαίας κ. Νικόλαος, ό Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Ευστάθιος, ό Σεβ. Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Διονύσιος και ό Θεοφ. Έπίσκοπος Άνδρούσης κ. Θεόκτιστος.

Άπό την λιτάνευση τής Ίεράς Εικόνας του Όσιου Νίκωνος του «Μετανοείτε» (Σπάρτη 26/11/2011)